ԵՐԵՍՈՒՆ ԵՒ ԵՐԿՈՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 3666 — ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ 23 ԱՊՐԻԼ 1884 — Ն. Տ. 5 ՄԱՅԻՍ

ԳԱՅՄԱՆ

Տարեկան գին Կ. Պոլսոյ համար 10 մէճիտ
» » Գաւառաց » 12 »
վեցամսեայ » Կ. Պոլսոյ » 5 1/2 »
» » Գաւառաց » 6 1/2 »
Եռամսեայ » Կ. Պոլսոյ » 3 »
Օտար թղթատարով զրկուած 2 1/2 լիրա
Գանուցման տողը մէկ անգամի համար 3 դրչ. երկու անգամի համար 2 դրչ է. աւելի անգամներու համար զատ տակաւորութիւն կը վճարի

ԱԶԱՏԱՄԱՐՏ

ԼՐԱԳԻՐ

40 ՓԱՐԱԶ — ՀԱՆԱՊԱՋՕՐԵԱՅ — 40 ՓԱՐԱԶ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ԳԱՅՄԱՆ

Դուրս գնացած լրագրաց համարու ծախքը խմբագրութեան վրայ է։

Լրագրոյս վերաբերեալ նամակ կամ որ եւ իցէ գրութիւն խմբագիր Տնօրէնին պիտի ուղղուի Կ. Պոլիս Բիզա փաչա խօջայէ, Շարդ Զարչըսը թիւ 37 Մասիսի գրատներակը։

Ձանրու ծախքը չվճարուած նամակ չընդունուիր։

Զոգուած նամակ, յօդուած, եւայլն ետ չեն տրուիր։

Կ. ՊՈԼԻՍ 23 ԱՊՐԻԼ

ԽՄԲԱԾ ԼՈՒՐԵՐ

—o—

Կայսերական Հրամանաւ

Հռոդոսի կառավարիչ Հաճի Հասան պէյ Պիզայի կառավարիչ անուանեցաւ։

Պետական խորհրդոյ նախորդ անդամ Ակեահ էֆ. Հռոդոսի կառավարիչ անուանեցաւ Պալայի ասիճանաւ։

Մեծ. Եպարքոս Բարձր. Սայիտ փաշա շաբաթ օրը Նորահաստատ առեւտրական վարժարանն այցելելով, դասախօսներն ու ուսանողները քաջալերեց։

Պուլղարիոյ արտաքին գործոց նախարար Պ. Պալապանոֆ, որ քանի մ'օրէ ի վեր մայրաքաղաքս կը գտնուէր, շաբաթ օրը Սոֆիա վերադարձաւ։ Պ. Պալապանոֆի ուղեւորութիւնն որ եւ է քաղաքական նպատակ չունէր։

Թարիգ կ'իմանայ թէ Սէլանիկի նախորդ կուսակալ Հասան Թահսին փաշա, կեդրոնական կառավարիչ Բէյատ պէյ և վարչական խորհրդոյ անդամ Հաժի պէյ ինչ ինչ զեղծմանց պատճառաւ հարցաքննութեան ենթարկուած լինելով, չորեքշաբթի օրն հրապարակաւ պիտի դատուին Պետական խորհրդոյ առջեւ։

Այսօր Հելլենաց Գէորգ թագաւորին անուան տարեդարձը լինելով, արտաքին գործոց նախարարութեան արարողապետի խորհրդական Ղալիպ պէյ Հելլենական դեսպանատունը պիտի երթայ ի շնորհաւորութիւն։

Ի նպաստ պարսկական նորակառոյց վարժարանին և մայրաքաղաքիս պարսկական դեսպան Միրզա Մոհսին խանին հովանաւորութեամբ կազմաւորեալ պարահանդէսն երեկ գիշեր տեղի ունեցաւ Թէփէ-Պաշիի Թատրոնի մէջ։ Պարտէզն երփնեռանգ դրօշակներով և կանդեղներով զարդարուած էր և ընտիր երաժշտաց խումբ մը յատկապէս կը նուագէր պարտէզին մէջ զբօսնող ժողովրդին համար։ Իսկ Թատրոնն, ուր պարահանդէսը տեղի ունեցաւ, պարսկական ազնիւ ցփսիներով և նրբահիւս գորգերով զարդարուած էր, որք պարսկական ճարտարութիւնն ի հանդէս կ'ածէին և հանդիսատեսաց հիացում կը պատճառէին։ Օթեակները գոյնզգոյն դրօշակներով զարդարուած էին։ Թատերաբեմին մէկ մասը նուագածուաց խմբին և միւս մասը չուկայի մը (պազար) յատկացած էր։ Աւագ օթեակն ընտիր ցփսիներով և մեծ ճաշակաւ զարդարուած էր։ Պարսկական դեսպան Միրզա Մոհսին խան ժամ 3 ին Թատրոնէն ներս մտնելով, պարսկական հարեմով ողջունեցաւ։ Ժամ 3ը քառորդանցած էր, երբ ֆրանսական դեսպանուհի Տը Նօայլ մարքիզուհին իւր ներկայութեամբ պատուեց պարահանդէսն։ Յանիժամ պարերն սկսան։ Նախ Գործադիր մասնախմբի անդամք պարեցին, որոց գլուխը կը գտնուէր պարսկական վսեմ. դեսպանը։ Պարերն յետոյ շարունակեցան մինչև ժամ 7 1/2, բայց ոչ այնչափ եռանդեամբ, զի գեղեցիկ սեռը բաւական թուով ներկայացուցիչ չուներ։ 600 են աւելի հանդիսականք ներկայ էին, որոց մէջ բազմաթիւ Պարսիկներ կը նշմարուէին։ Պարսկական ազգային տարազը նորանշան երեւոյթ մը կ'ընծայեր։ Դեսպանական մարմինն ալ իւր ներկայացուցիչներն ուներ և գրեթէ բոլոր օթեակները լի էին Բերայի բարձր դասու ընտանեօք։ Հաստատեն 5–600 ոսկիէն աւելի կը կարծուի։

Տպագրական տեսչութիւնն հեռաւեալ պաշտօնական ազդն հաղորդած է լրագրաց։

Նկատելով որ Պոլսոյ լրագիրք քանի մ'օրէ ի վեր Ցունաց Պատրիարքարանի գործոց նկատմամբ անհիմն տեղեկութիւններ տալով հանրային կարծիքը կը մոլորեցնեն, նկատելով որ Ցունաց Պատրիարքարանի խնդիրը Բ. Դրան կողմէ կը քննուի եւ վերջնական որոշումը ժամանակին պիտի հրատարակուի, եպարքոսական հրամանաւ խստիւ արգիլուած է այս խնդրոյ վրայ այսուհետեւ որ եւ է լուր հրատարակել։

Արդէն ծանուցած ենք թէ Օսմ. Թղթատարական վարչութիւնը՝ Թուրքիոյ և Պարսկաստանի միջև Թղթատարական յարաբերութիւնները բարւոքելու նպատակաւ՝ պայմանագիր մը կնքած էր Պարսկական կառավարութեան հետ, և նամակաց, լրագրաց և դրամատարներու համար պայուսակներու փոխանակութիւն մը կազմուորած էր։ Այս նոր կարգադրութեան օգուտներն սկսած են տեսնուիլ։ Կը ծանուցուի թէ ապրիլ 7/19 ին Պարսկաստանէն մեկնող Թղթատարական վերջին պայուսակն, ուրբաթ օրն, ապրիլ 20, մայրաքաղաքս հասեր է Պարսկաստանի և մայրաքաղաքիս միջև գտնուած մեծ հեռաւորութիւնը 12 աւուր մէջ կտրելով, մինչդեռ յառաջագոյն 22 օրէն աւելի կը պահանջէր։

Թարիգի խօսքին նայելով, անգլիական դեսպան Լորտ Տըֆրին, Վառնա-Ռուսճուքի երկաթուղեաց նկատմամբ անգլիական հպատակաց ունեցած պահանջումները կարգադրելու խնդրով կ'զբաղի եղեր այժմ։

Միջերկրական ծովու Ամերիկեան նաւատորմին ընդհանուր հրամանատարը մայրաքաղաքս կ'սպասուի ի մօտոյ։

Այսօր Խրէլէլէի տօնին առթիւ մայրաքաղաքիս պահապան զօրաց գառան միս բաժնուեցաւ։

Թերճէմանի Հագիգաթի կը ծանուցանէ թէ վեհ. Սուլթանին հրամանաւ արտաքին գործոց պաշտօնատան մէջ գրաքննութեան նոր սենեակ մը հաստատուեր է Եւրոպական օտար լրագրաց համար։ Մաճիտ փաշա անօրէն անուաներ է յիշեալ գրաքննութեան սենեկին։

Մոնիթէօր Օրիանթալի Այտընի թղթակիցը կը գրէ թէ անցեալ շաբթու քաղաքին բանտը գտնուող չարագործք փախչիլ փորձեր են, և ոստիկանաց և չարագործաց միջեւ կռիւ մը ծագեր է, յորում երկու բանտարկեալք սպաննուեր են։

Պերպերի անկումն, որ այսօր կատարեալ իրողութիւն մ'է, նեղոսին վերին հովիտը քաղաքակրթեալ աշխարհի հետ կապող թելը խզեց։ Անգլ. լրագրաց հրատարակած հեռագրերը կը հաստատեն թէ արդէն անհնար եղած է կորտոն զօրավարին հետ հաղորդակցիլ, և թէ Պերպերէն մինչև Խարթում բովանդակ երկիրն ապստամբական վիճակի մէջ է։ Կ'երեւի թէ կորտոն զօրավարին լքումը ծանր կը կշռէ անգլիական ազգին խղճին վրայ, և ամեն կուսակցութեան վերաբերող լրագրաց լեզուէն կը հասկցուի թէ ընդհանուր մտահոգութիւն պատճառած է։ Թայմզ դառնութեամբ կը խօսի Պ. Գլատսթընի ընթացքին դէմ և կ'ամբաստանէ զայն թէ, Եգիպտական գործոց մասին կատարեալ տգիտութեան մէջ պահած է Անգլիոյ ժողովուրդը։

Նոյն լրագիրը Սըր Սամուէլ Պէյքրի մէկ նամակը հրատարակած է, որ կը յիշեցնէ այն հեռագիրն, որով կորտոն զօրավարն օգնութիւն խնդրած էր. և կը յայտարարէ թէ այսօր 20.000 մարդ պէտք է Խարթումի օգնութեան երթալու համար. կ'առաջարկէ որ վեհ. Սուլթանն այս նպատակաւ 5000 կանոնաւոր զօրք, Անգլիա իւր Հնդկական բանակէն 10 հազար զօրք և 5000 ալ Եւրոպական զօրք տան։ Այս զօրքերն երկու մասի բաժնուին, որոց մին Նեղոսէն վեր երթայ և միւսը Սուաքինէն Պէրպէրի ճանբան բանայ։

Այս աւուր վառնայի թղթարերով եկած եւրոպական լրագրաց մէջ հետեւեալ հեռագրերը կը տեսնուին։

Լոնտրա 28 ապրիլ.—Թայմզ կ'ըսէ թէ Գահիրէէն եկած վերջին հեռագրեր կը հաստատեն թէ Անգլիացւոց դէմ ընդհանուր և աճեցուն զայրոյթ մը կը տիրէ։ Յետոյ կը յաւելու.

«Սըր Իվլին Պէյրինկ Լոնտրա հասաւ. հեռաւոր կառավարութիւնն ոչ եւս պատրուակ ունի Եգիպտոսի վերաբերմամբ իւր վերջնական որոշումներն յետաձգելու։ Կառավարութիւնը կը սխալի երբ ի ներքուստ նպաստաւոր արդիւնքներ կը յուսայ, մինչդեռ իւր արտաքին աշխարհավարութիւնն՝ ընդդարձակ ասպարէզ մը կը ներկայէ քննադատութեան և պարսաւանաց։ Պարտի հասկնալ թէ իւր գործը միայն Լոնտրայի ակմբոց հետ չէ, այլ նաև բովանդակ Անգլիոյ հետ։ Եգիպտոսէն եկած վերջին լուրերը վհատութեան և անկարգութեանց վրայ միայն կը խօսին։ Խարթումի հետ ամեն հաղորդակցութիւն անկարելի եղած է. Պէրպերի մէջ արդէն կ'որոտայ «կրցողը թո՛ղ փախչի» աղաղակը։ Կառավարութիւնն յայտարարեր է թէ զօրաց առաքումը չորս ամսէն առաջ կարելի չէ. բայց պէտք է որ ուրիշ միջոցներ գտնէ անյապաղ վերջ տալու համար այն անհերելի անիշխանութեան՝ որոյ պատճառն Անգլիա է։ Պէրլինի մէջ կ'ըսուի թէ Ֆրանսական կառավարութիւնը կը խորհի արգելքներ յարուցանել Եգիպտական Դեսպանախորհրդին գումարման դէմ, բայց հոդ չէ իրական դժուարութիւնը. բուն չարիքն Եգիպտոսի նկատմամբ Անգլիոյ բռնած ընթացքին ցաւալի արդեանց մէջ կը գտնուի։»

Պուտապէշթ 28 ապրիլ.—Բէշթեր Լոյտ լրագիրը նշանաւոր յօդուած մը կը հրատարակէ ռուսական բանակին և մանաւանդ հեծելազօրաց կազմաւորութեանը վրայ։ Կը յայտարարէ թէ այս հեծելազօրաց կազմաւորութիւնն այնքան ծանրը պիտի կշռէ ապագայ պատերազմի մը մէջ, որ անտարակոյս մեծ յեղափոխութիւն յառաջ պիտի բերէ արդի կազմաւորութեանց մէջ։ Այս յօդուած պատերազմական գործոց նախկին նախարար Քուէհն զօրավարին կը վերագրուի.

Լոնտրա 28 ապրիլ. —Բորթսմուիթի մէջ նոր զօրանոց մը կը շինուէր և աշխատութիւնք բաւական յառաջացած էին. երբ այս առաւօտ ամբողջ շէնքը փլաւ։ Գրեթէ բոլոր դեռատարք, որոց մեծագոյն մասը թիապարաներ էին, փլատակաց ներքեւ թաղուեցան։ Բարեբաղդաբար մարդու կորուստ չկայ։ 30 ի չափ գործաւորք աւելի կամ պակաս ծանր կերպով վիրաւորեցան։

Մոսկուա 29 ապրիլ. —Մոսկուայի լրագիրը կը ծանուցանէ թէ անկարգութիւնք ծագելու վրայ են ի կաւկաս, ուր Մոլլայք՝ իսլամ ժողովուրդը Քրիստոնէից դէմ կը գրգռեն։

Վիեննա 29 ապրիլ. — Ֆրէմտենպլաթ և Բէշթը Լոյտ լրագիրք յօդուածներ կը հրատարակեն Ռոտոլֆ իշխանին յԱրեւելս ուղեւորութեան վրայ. «Այս ուղեւորութիւն, կ'ըսեն, քաղաքական որ և է նպատակ չուներ. սակայն Պալքանեան թերակղզւոյն մանր պետութեանց հետ մեր յարաբերութեանց տեսակէտով մեծ կարեւորութիւն մը պիտի ունենայ։ Ռոտոլֆ իշխանը բաղմաթիւ և իրական համակրութիւններ ստացաւ. բարեկամական նոր յարաբերութիւններ հաստատուեցան և հին յարաբերութիւնք ամրապնդեցան»։ Պոլսոյ մէջ Ռոտոլֆ իշխանին եղած ընդունելութեան ծախքը 60.000 Օսմ. ոսկին անցեր է։ Սուլթանը մէկ միլիոն ֆրանք արժող սուր մ'ընծայեր է Ռոտոլֆ իշխանին, և 800,000 ֆրանք արժող մանեակ մը՝ Սթէֆանի իշխանուհւոյն։

Բեռլին 29 ապրիլ. — Բեռլինեան լրագիրը կ'ըսէ թէ մեծ տերութեանց մեծ մասը պատասխաներ են թէ կ'ընդունին Անգլիոյ առաջարկն ի մասին դեսպանախորհրդոյ մը գումարման, որ Եգիպտոսի պարտուց կարգադրութեան օրէնքին փոփոխման խնդիրը պիտի քննէ։

Նիւ Եորք 29 ապրիլ. — Բանամայէն եկած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ ոգելից ըմպելեաց, վառօդի և քարիւղի բաղմաթիւ մթերանոցներ հրոյ ճարակ եղեր են։ Վնասը կէս միլիոն տոլար կը հաշուի։

Պէլկրատ 30 ապրիլ. — Սերպիոյ թագաւորն՝ ի պատիւ Ալբսարիոյ գահաժառանգ իշխանին տրուած խնճոյից մէջ բաժակ մ'առաջարկելով՝ յայտարարեց թէ Սերպիա ուրիշ ամեն երկրէ աւելի իրաւունք ուներ Աւստրիոյ գահաժառանգին այցելութեան վրայ ուրախանալու, զի Սերպիական ժողովուրդն իւր դրացի միապետութեան կը պարտի գրեթէ իւր ամբողջ գոյութիւնն։ Աւստրիացիք Սերպիոյ հետ միացեալ կռուեցան Թուրքաց դէմ, և թագաւորն առանց չափազանցութեան ինքզինք կարող կը կարծէ ըսելու թէ Օգոստափառ այցելուին ներկայութիւնը՝ վերջին տարիներուս մէջ Սերպիոյ հետեւած աշխարհավարութեան հաւանութիւնը պէտք է համարուի։

Բեռլին 30 ապրիլ. — Նովոյե Վրէմիա լրագիրը կը ջանայ ապացուցանել թէ Դանուբեան մանր պետութեանց մէջ Ռոտոլֆ իշխանին ըրած ուղեւորութիւնն որ և է փոփոխութիւն չպիտի մուծանէ իւրաց արդի վիճակին մէջ։ «Իշխանին լուրջ բնաւորութիւնը, կ'ըսէ սլաւասէր թերթն, և իւր երկրին քաղաքական պատմութեան խոր հմտութիւնը կ'երաշխաւորեն թէ երբէք գործիք չպիտի լինի ոնոնց, որք Աւստրօ-Սերպօ-Ռումանական դաշնակցութիւն մը կ'երազեն։ Պալքանեան խնդիրը չկրնար լուծուիլ, բայց միայն Աւստրիոյ և Ռուսիոյ համաձայնութեամբ. Ռոտոլֆ իշխանը գիտէ զայս։»

Լոնտրա 30 ապրիլ. — Սթանտարտ լրագիրը կ'ըսէ թէ ստոյգ աղբիւրէ իմացած է թէ Սըր Իվլին Պէյրինկ խորհուրդ կուտայ Անգլիոյ կառավարութեան, որպէս զի կորտոն զօրավարն ազատելու համար պէտք եղած միջոցները ձեռք առնու, Սուտանն ապստամբաց թողլով հանդերձ։

Տէյլի Նիւզի տեղեկութեանց նայելով, զինուորական Թղթատարական երթեւեկութիւն մը հաստատել կ'ուզուի՝ Խարթումի հետ շարունակ յարաբերութիւն պահելու համար։

Վառնա 30 ապրիլ.—Երեկի թըւով թուով կ. Պոլսէն կը հեռագրեն.

«Երեկ Եգիպտոսի ելմտական վիճակը կարգադրելու համար դեսպանախորհրդոյ մը գումարման վերաբերեալ ծանուցագիր մը տրուեցաւ Բ. Դրան։ Օսմ. քաղաքական ակմբոց մէջ կը կարծուի թէ Բ. Դուռն, ինչպէս վերջին դեսպանախորհրդի ժամանակ, անընդունելի պայմաններ պիտի առաջարկէ, և անուղղակի կերպով ի դերեւ պիտի հանէ ներկայ առաջարկութիւնը։

«Բ. Դուռը գլխաւորաբար պիտի խնդրէ որ դեսպանախորհուրդը կ. Պոլսոյ մէջ գումարի և Եգիպտոսի ընդհանուր վիճակը քննէ, ըստ որում Եգիպտոսի ելմտական կացութիւնը չկրնար քննուիլ առանց քննելու այն պատճառներն, որք այդ կացութիւնն յառաջ բերած են։

«Բ. Դուռը պիտի խնդրէ նաև որ տերութիւնք խոստանան՝ Բ. Դրան հաստատուած տարեկան հարկը նոյն պահել, և Անգլիացիք մեկնին Եգիպտոսէն և անոնց տեղ Օսմ. զօրքեր դրուին, որոց ծախքը նըւաղ պիտի լինի»։

Անգլիոյ Երեսփոխանական ժողովին հաղորդուեցաւ Եգիպտոսի պարտուց կարգադրութեան օրէնքին վերաբերեալ թղթակցութիւն մը, որ փոխանակուած է՝ երբ պահպանողական կուսակցութիւնն Անգլիոյ կառավարութեան գլուխն անցած էր։

Այս թղթակցութիւն, Լորտ Սալիսպըրիի, որ այն ատեն արտաքին գործոց նախարար էր, մէկ նամակը կը պարունակէ, Գահիրէի Անգլիական ընդհանուր հիւպատոս Պ. Լէտուարտ Մալէի ուղղեալ։ Այս նամակաւ Լորտ Սալիսպըրի համառօտակի կը պատմէ 1879 սեպտեմբերի մէջ Գ. Վատինկթընի հետ իւր ունեցած մէկ տեսակցութիւնն, և կ'ըսէ թէ համաձայնած են հետեւեալ կէտերուն վրայ.

1. Պարտուց կարգադրութեան յանձնախմբին արտօնութիւն տրուի, թէ՛ միացեալ պարտքով և թէ՛ եգիպտական ուրիշ յանձնառութեամբք զբաղելու։

2. Պարտուց վճարման ձեռնարկելէ առաջ՝ բաւական գումար մը պահուի եգիպտական վարչութեան ծախուց օգնելու համար, և տեղական կառավարութիւնը լուրջ աջակցութիւն մ'ստանայ Ցանձնախմբին կողմէ։

3. Երկու կառավարութիւնք հաստատեն խորհիլն թէ չպիտի թոյլ տան որ, եւրոպական ուրիշ որ և է տերութեան մը քաղաքական ազդեցութիւնն յեգիպտոս հաստատուի՝ Անգլիոյ և Ֆրանսայի ազդեցութեան հետ ի միասին։

ՎՐԻՊԱԿ

Մեր շաբաթ աւուր խառն լրոց վերջնոյն երրորդ տողին մէջ խարթում բառը պէտք է կարդալ Պէրպէր, ինչպէս որ խօսքին ընթացքէն ալ յայտնի է։

ՀԵՌԱԳՐԵՐ

Լոնտրա 3 մայիս.

Զրոյց կայ թէ ուժանակի պատահական պայթմամբ ծովասոյզ եղեր է Սթէյթ Ցլորիտա շոգենաւն, որ ապրիլ 12ին Նիւ-Եորքէն մեկնելով՝ Կլասգով կ'երթար 120 ուղեւորներով։

Վիրոս 4 մայիս.

Գէորգ թագաւորն՝ արքայազուն իշխանաց, Պոլոս մեծ դքսին, Լիժէոն ծովապետին եւ Զիմպիէֆ կոմսին ընկերակցութեամբ այսօր հանդիսապէս բացաւ Թեսալիոյ երկաթուղեաց գծին առաջին մասը։

Լոնտրա 3 մայիս.

«Օրիանթալ Պանքինկ Քորբորէյշընն» պանքան այսօր դադրեցուց իւր վճարքը։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ինչպէս ծանուցած էինք, Ամեն. Սրբազան Պատրիարք Հայրն երէկ Գատը-գիւղի Ս. Թադեւոս եկեղեցւոյ մէջ հանդիսաւոր Ս. Պատարագ մատոյց, և հոգեշունչ քարոզ մը խօսեցաւ, որոյ նիւթն էր Հայաստանեաց եկեղեցւոյ անկախութիւնն, ազգային սէրն և միութիւնն։ Մայրաքաղաքիս ամեն թաղերէն ժողովրդեան հոծ բազմութիւն մը Գատը-գիւղ դիմած էր Ն. Սրբազնութեան քարոզին ունկընդիր լինելու։ Յաւարտ եկեղեցւոյ, երբ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն եկեղեցիէն դուրս կ'ելնէր, ժողովուրդը կեցցէ ներսէս Սրբազան աղաղակներով թնդացուց օդը։ Մեծ. Կիւլպենկեան Սերովբէ էֆէնտի մեծաձախ սեղան մը տուաւ ի պատիւ Ն. Սրբազնութեան։ 40 է աւելի անձինք հրաւիրեալ էին այս ճաշին, որ գրեթէ երկու ժամ տեւեց։ Սեղանին վրայ զանազան բաժակներ առաջարկուեցան, ի մէջ այլոց Արժ. Տ. Մկրեան Հայրը վեհ. Սուլթանին կենաց, Ամեն. Ս. Պատրիարքը՝ Կիւլպենկեան բարեհամբաւ դերդաստանին և Հայաստանի սոկլոց խնամատար Ցանձնաժողովոյ կենաց։

Տփղիսէն եկած լուրեր կը ծանուցանեն թէ այն ազդարարութիւն, որ կ. Պոլսոյ Ռուսական դեսպանատան կողմէ Ազգ. Պատրիարքարանի հաղորդուեցաւ, Ս. Էջմիածնի Սինոդին ալ հաղորդուեր է կաւկասիոյ կուսակալութեան ձեռօք, այսինքն՝ եթէ Թուրքիոյ Հայոց առաջնորդական վիճակները պատուիրակ չղրկելով, մի միայն կ. Պոլսոյ Պատրիարքարանի կողմէ պատուիրակներ երթան Էջմիածին յանուն բովանդակ Թուրքիոյ Հայոց և կաթողիկոսական ընտրութեան մասնակցիլ ուզեն, չընդունուին։

Կը յուսանք թէ Ս. Էջմիածնի Սինոդն և Միաբանութիւնն, ինչպէս նաև մերՌուսիաբնակ ազգայնոց պատուիրակներն, որք Թուրքիոյ Ազգ. ժողովին իրաւախոհական վերջին տնօրէնութիւնէն գոհ եղած են անշուշտ, պիտի փութան Ռուսիոյ կառավարութեան այս խստապահանջ որոշումը փոխել տալու համար պէտք եղած ջանքն ի գործ դնել. որոշում մը, որ իրենց նախորդ դադատներէն ծագում առած լինելով, այժմ կորուսած պէտք է լինի իւր նշանակութիւնն, եթէ Ռուսիոյ կառավարութիւնը ներքին դիտում մը չունի այս գործին մէջ։

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն խսգիւղէն վերջնապէս Օրթագիւղ փոխադրեց իւր բնակութիւնը վեհ. Սուլթանէն շնորհեալ տունը։

Կը լսենք թէ Ատանայէն 7—800 ստորագրութեամբք բողոքախառն հանրագիր մ'եկած է Ազգ. Պատրիարքարան և Սսոյ Տ. Մկրտիչ կաթողիկոսին մէկ նոր արարքին դէմ սաստկապէս կը բողոքէ։ Ն. Վեհափառութիւնն այս օրերս յԱտանա վարդապետ մը ղրկեր է, որ սրբոց բարեխօսութեան և պատկերաց յարգանաց դէմ ծանր ակնարկութիւններով լի քարոզ մը խօսեր է ի մեծ զայրոյթ և ի գայթակղութիւն ժողովրդեան։

Ռոտոսթոյի առաջնորդ Գեր. Տ. Ներսէս եպիսկոպոս հրաժարական ղրկեր է յԱզգ. Պատրիարքարան։

Ատանայէն գրուած նամակներ կը ծանուցանեն թէ Սսոյ Տ. Մկրտիչ կաթողիկոսն ապրիլ 13 ին Ատանա գնացեր է, բայց ոչ ոք գիմաւորեր է Նորին Սրբազնութիւնը։

ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ

Ընդարձակ ֆորձողութեանց Ազգային Երեսփոխական Ընդհանուր Ժողովոյ Հայոց Օսմանեան Պետութեան վան ընդարձակեան Հայրապետի Ամենայն Հայոց.

—==—

Առ Ամենապատիւ Տէր Մակար Սրբազան Արքեպիսկոպոս Արժանընտիր Տեղակալ Կաթողիկոսութեան Ամենայն Հայոց, և առ Գերապատիւ խորհրդական անդամս Սինոդին Արարատեան առաքելական Մայր Աթոռոյ Կաթողիկէ Սրբոյ Էջմիածնի, և առ համազգային ընտրողական Ժողովն յընտրութիւն Հայրապետի Ամենայն Հայոց.

Ըստ սահմանելոյ Ազգային Երեսփոխական Ընդհանուր Ժողովոյ, որպէս կանխեցաք գրել յառաջնեռորդում աւուր ամսեանն յունուարի ընդ համարաւ 190, և ի մեծասաներորդում աւուր ամսեանն փետրուարի այսր ամի ընդ համարաւ 220, հրաւիրեցաք զամենայն հեռաբնակ վիճակաւորս, զանպաշտօն Եպիսկոպոսունս որ ի Գաւառս, և զվանահարս, որոց իցէ միաբանութիւն, նոյնպէս և զտերձաւորս, գալ ի մասնակցութիւն քուէարկութեան առ ի պատրաստել զեօթնանուն ցուցակ կաթողիկոսական ընտրելեաց, նշանակեալ ի հրաւիրագրիս անդ, թէ յերկոտասաներորդում աւուր ամսեանն մարտի գումարելոց է Եկեղեցական Համագումար Ժողով, ի պատրաստութիւն ցանկի ընտրելեաց.

Ի վերոյնշանակեալ յերկոտասաներորդում աւուր նոյն ամսոյ գումարեցաւ Եկեղեցական Համագումար Ժողով յաւագ Եկեղեցւոջ Կոստանդնուպոլսոյ, և յամենայն հրաւիրելոց ատի յայսցանէ՝ Ամեն. Սրբազան Պատրիարքն Սրբոյ Երուսաղեմի, որ յաւուրս յայսոսիկ գտանի ի մայրաքաղաքիս, և ներկայացուցիչն Տանն Աղթամարայ, անձամբ մասնակցեցան. իսկ ինն և տասն հեռաբնակ վիճակաւորքն՝ այն է՝ Վանայ, Բարբերդի, Տրապիզոնի, Ակնայ, Երզնկայի, Եւդոկիոյ, Եդեսիոյ, Կեսարիոյ, Կոստանդնի, Զարսանճագի, Շապին-Գարահիսարի, Զմկածագի, Պաղտատու, Սըղերդի, Բասենու, Պայազիտի, Զընքոյ, Պիլեճիկի և Կիպրոսի, և յանպաշտօն եպիսկոպոսաց՝ որ ի գաւառս.

Դեր. Տ. Յարութիւն Ս. Եպիսկ. Վեհապետեան,

Դեր. Տ. Յակոբ Ս. Եպիսկ. Խիզանցի,

Դեր. Տ. Երեմիա Ս. Եպիսկ. Տ. Սարգսեանց,

Դեր. Տ. Երեմիա Ս. Եպիսկ. Տ. Սահակեան,

Դեր. Տ. Աստուածատուր Ս. Եպիսկ. Տ. Յովհաննէսեանց.

Եւ չորեքին վանահարք՝ որոց գոյ միաբանութիւն, այն է՝ կուսակրաբահայեաց Ամենապարի, Մակաբայեցւոց, Բարձրահայեաց և Ածպտերի վանուց, գրութեամբ եռուն զքուեայս իւրեանց վասն ցուցակի ընտրելեաց. իսկ ի մերձաւորաց՝ վիճակաւորքն Ադրիանուպոլսոյ, Պրուսայու, Զմիւռնիոյ, Ռոտոսթոյի և Նիկոմիդիոյ, և վանահայր վանուցն Արմաշու, որպէս նաև վիճակաւորքն Կարնոյ, Տարօնոյ, Արաբկիրու և Գաղատիոյ, նոյնպէս և եօթն եպիսկոպոսունք որք արդ ի մայրաքաղաքիս են,

Դեր. Տ. Գրիգոր Ս. Եպիսկ. Տ. Պողոսեան,

Դեր. Տ. Սիմէոն Ս. Եպիսկ. Սեֆէրեան,

Դեր. Տ. Խորէն Ս. Եպիսկ. Նար-Պէյ,

Դեր. Տ. Մատթէոս Ս. Եպիսկ. Իզմիրլեան,

Դեր. Տ. Մեսրոպ Ս. Եպիսկ. Սուքիասեան,

Դեր. Տ. Տիմոթէոս Ս. Եպիսկ. Սափրիչեան,

Դեր. Տ. Յարութիւն Ս. Եպիսկ. Յովհաննէսեան,

Քարոզիչ վարդապետաք, Աւագ և Աթոռական Քահանայք, որոց ամենեցուն թիւ յանգեցաւ մինչ ցիննսուն և վեց, անձամբ մասնակից եղեն սոյն քուէարկութեան.

Թէ ի գումարման աստ յայսմիկ, և թէ յերկրորդում գումարման, որ յինն և տասներորդում աւուր ամսեանն մարտի, Եկեղեցական Համագումար Ժողովոյ, ի վերայ ընդհանուր ցուցակի Եպիսկոպոսաց Հայաստանեայց Ս. Եկեղեցւոյ, որոց եհաս թիւ մինչ ի վաթսուն և վեց, ի նոյն վաթսուն և եօթանց անտի Եպիսկոպոսաց ի կրկին գումարմունս անդ դաղտնի քուէարկութեամբ որոշեցան եօթանեքին արժանաւորագոյնք ի Գահակալութիւն Արարատեան գերագահ Աթոռոյն, որոց անուանքն են ըստ առաւելութեան քուեայց

1. Ամեն. Տ. Ներսէս Ս. Արքեպիսկոպոս, Պատրիարք Կ. Պոլսոյ քուէ 63.

2. Ամեն. Տ. Մակար Ս. Արքեպիսկոպոս, Տեղակալ Հայրապետութեան Ամենայն Հայոց քուէ 53.

3. Գեր. Տ. Մելքիսեդեկ Ս. Եպիսկոպոս Մուրատեան, Առաջնորդ Զմիւռնիոյ քուէ 51.

4. Գեր. Տ. Մատթէոս Ս. Եպիսկոպոս Իզմիրլեան, Քարոզիչ Նոր Թաղի Իսկիւտարի քուէ 48.

5. Ամեն. Տ. Եսայի Ս. Արքեպիսկոպոս, Պատրիարք Ս. Երուսաղեմի քուէ 39.

6. Ամեն. Տ. Մկրտիչ Ս. Արքեպիսկոպոս Խրիմեան, Վանահայր Վարագայ վանուց քուէ 38.

7. Գեր. Տ. Խորէն Ս. Եպիսկոպոս Աշճեան, Վանահայր Արմաշու վանուց քուէ 35.

Սոյն այս ցուցակ եօթն ընտրելեաց ստորագրեալ յամենայն անդամոց Եկեղեցական Համագումար Ժողովոյն ներկայացաւ Ազգային Երեսփոխական Ընդհանուր Ժողովոյ.

Ազգային Երեսփոխական Ընդհ. Ժողովն գումարեցաւ ի նոյն Աւագ Եկեղեցւոջ մայրաքաղաքիս յերկրորդում աւուր ամսեանն ապրիլի, և յառաջ քան զընտրականն գործառնութիւն ի նկատումն էառ զառաջարկ կաթողիկոսական Յանձնաժողովոյ՝ որ վասն եղանակի մասնակցութեան Հայոց Օսմանեան Պետութեան յընտրութիւն Հայրապետի Ամենայն Հայոց, և յետ խորհրդակցութեանց ընկալաւ զառաջարկ կաթողիկոսական Յանձնաժողովոյն, որոյ բարեփոխեալ զեղանակ ընտրութեան 1866 ամի՝ ճշդեցաց զայն մասն ընտրութեան, զորմէ և Սրբազումար միաբանութիւնդ ակնարկէր գրութեամբ իւրով, որ յառաջներորդում աւուր ամսեանն փետրվարի այսր ամի.

Ահաւասիկ որոշողութիւն Ազգային Երեսփոխական Ընդհ. Ժողովոյ.

« Ազգային Երեսփոխական Ժողովն Հայոց Տաճկաստանեայց ի միջոյ ցանկի քուէարկելոյ նախապէս ի համագումար Եկեղեցական Ժողովոյ Հայոց Թուրքիոյ յանուն առաջնորդական վիճակացն Հայոց եղելոց ընդ իրաւասութեամբ Պատրիարքութեան Կոստանդնուպոլսոյ, կ'ընտրէ միակ քուէարկութեամբ երեք ընտրելի Եպիսկ. ի Կաթողիկոսութիւն Ամենայն Հայոց.

« Այս եղանակաւ պատրաստեալ եռանուն ցանկը կը դասակարգուի ըստ թուոյ քուէից, և առաջի անուան իւրաքանչիւր ընտրելոյն կը նշանակուի թիւ քուէիցն զոր ստացաւ.

« Եկեղեցին Հայոց որ ի Տաճկաստան, ըստ որում կազմէ զմեծամասնութիւն Ազգին Հայոց, պահանջած է և կը պահանջէ իրաւամբ որ իւր եռանուն ցանկն ամբողջապէս և նշանակութեամբ քուէից ընտրելեացն մտանէ ի քուէտուփն քուէարկութեան, որ կը կատարի ի Կաթողիկէ տաճարի Ս. Էջմիածնի.

« Այն ընտրելին՝ որոյ յԱզգ. Ժողովին ստացած քուէից վրայ բարդուելով Ռուսաստանի, Պարսկաստանի և Հնդկաստանի Հայոց քուեայքն, կ'ստանայ զմեծամասնութիւն քուէից, Նա է ընտրեալ Հայրապետն և Կաթողիկոս Ամենայն Հայոց.

« Պատրիարքն Կ. Պոլսոյ պատրաստեալ զեռանուն ցանկ ընտրելեաց հաղորդէ առ տեղապահն Արարատեան Մայր-Աթոռոյ, ի ձեռն առանձին պատուիրակի, տալով նմա պաշտօն ներկայ գտանիլ, և ընտրական գործողութեանց վերոյնշանակեալ պայմանաց մէջ մասնակցիլ յանուն Հայոց Տաճկաստանեայց ».

Եւ ապա Ազգ. Երեսփ. Ժողովն մասնակցութեամբ Ամեն. Ս. Պատրիարքին Սրբոյ Երուսաղեմի և ներկայացուցչին Տ-ոնն Աղթամարայ և 99 Երեսփոխանաց, յորոց երեքին են ի վիճակացն Կիլիկիոյ, քուէարկեաց զկրիս ընտրելի Եպիսկոպոսունս ի ցանկէ անտի ընտրելեաց քուէարկելոյ յեկեղեցական Համագումար Ժողովի անդ, և երք քուէարկութեան նշանակեցին զհետագայս, զորս առաջ բերեմք.

1. Ամեն. Տ. Ներսէս Ս. Արքեպիսկոպոս Պատրիարք Կ. Պոլսոյ քուէ 62,

2. Ամեն. Տ. Մկրտիչ Ս. Արքեպիսկոպոս Խրիմեան քուէ 50,

3. Գեր. Տ. Մելքիսեդեկ Ս. Եպիսկոպոս Մուրատեան քուէ 42.

Այս են ահա արդիւնք գործոց Ազգ. Երեսփոխական Ժողովոյն, և անուանք երից ընտրելեաց, զորս նոյն Ժողովն՝ ի դիմաց ամենայն վիճակացն Հայոց Օսմ. Պետութեան առաջարկէ Սրբազումար Ընտրողական Ժողովոյ Սրբոյ Էջմիածնի, ըստ պարտականութեան և զօրութեան վերոյիշատակեալ որոշման.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս, Քահանայապետն երկնաւոր, որ հրաշափառ իշխմամբն երկրորդ անգամ եդ զհիմն Առաքելական Եկեղեցւոյս Հայաստանեայց, շնորհեսցէ նմին զվարս առաւել քան զառաւել, և առաջնորդեսցէ յընտրութիւն Արժանաժառանգ Գահակալի, և ապակից լեցի և զօրավիգն Հայրապետին ընտրելոյ ի բարեշաղդութիւն եկեղեցւոյ իւրոյ, և յանալալակ և յանվթար պահպանութիւն օրինացն կարգաց և կանոնաց աւանդելոց ի Տեառնէ մերմէ Յիսուսէ Քրիստոսէ, ի Սրբազան Առաքելոց և ի Հարցն, Սրբոց, բարեխօսութեամբ բազմերախտ Հայրապետին մերոյ Սրբոյն Գրիգորի Լուսաւորչի և Ամենայն երանաշնորհ Հայրապետաց Առաքելական և Ուղղափառ Ս. Եկեղեցւոյս Հայաստանեայց։ Մնամ

Ամեն. Սրբազնութեան Ձերում

Ողորմակից եղբայր

(Կնք.) (Ստորագրութիւն)

ՆԵՐՍԷՍ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ

16 ապրիլ 1884

ի Պատրիարքարանի Հայոց

Կոստանդնուպոլսոյ

Ամեն. Տէր Մակար Սրբազան Արքեպիսկոպոս արժանընտիր Տեղակալ Կաթողիկոսութեան Ամենայն Հայոց Արարատեան Առաքելական Մայր Աթոռոյ Կաթողիկէ Սրբոյ Էջմիածնի, և Պատուիրակ Հայոց Օսմ. Պետութեան.

Ազգային Երեսփոխական Ընդհանուր Ժողովն Հայոց Օսմանեան Պետութեան, գումարեալ յերկրորդում աւուր ամսեանն ապրիլի այսր ամի յաթոռանիստ աւագ Եկեղեցւոջ մայրաքաղաքիս՝ ըստ ատենական կարգաց և կանոնաց քուէարկեաց զերիս ընտրելի Եպիսկոպոսունս ի Կաթողիկոսութիւն Ամենայն Հայոց Արարատեան Մայր Աթոռոյ, և վճռեաց միանգամայն զնոյն Երանաշնորհ Հայրապետս Առաքելական Ընտրողական Ժողովոյն պատգամաւորաց ի ձեռն Պատուիրակի.

Ըստ այսմ վճռոյ Ազգ. Երեսփ. Ընդհ. Ժողովոյն Հայոց Օսմ. Պետութեան, փութամ զտեղեկագիր ընտրական գործողութեանց նոցին իսկ ընտրելեաց յղել ընդ գրոյս առ Ամենապատուութիւն Ձեր, և յանձն առնել Բարձր. Սրբազնութեան Ձերում զպաշտօն Պատուիրակութեան Հայոց Օսմ. Պետութեան, խնդրելով զի յանուն և ի դիմաց մերոց և ամենայն վիճակացն Հայոց որ ընդ Օսմ. Պետութեամբ են, բարեհաճեսջիք ներկայացուցանել Ամենայն Հայոց կաթողիկոսութեան Համազգային Ընտրող. Ժողովոյն զայս ամենայն որոշողութիւնս Ազգային Երեսփ. Ժողովոյն, և իբրև Պատուիրակ Հայոց Օսմ. Պետութեան ի Համազգական բարձր Ժողովն անդ, առաջի առնել զկրաւունս մասնակցութեան Օսմ. Հայոց, պաշտպան կալով իրաւանց նոցին, և խնդրելով զգործադրութիւն որոշողութեանց և վճռոյ՝ որ ի տեղեկագրի անդ մերում, Ազգ. Երեսփ. Ընդհ. Ժողովոյ Հայոց երբ ներկայացուցչի հաւօրէն վիճակաց Օսմ. Հայոց, յանուն մեր և Ժողովոյն, վասն ընտրութեան Հայրապետի Ամենայն Հայոց.

Ամեն. Սրբազան Եղբայր, ի սահմանի աստ յայսմիկ է պաշտօն պատուիրակութեան Բարձր. Սրբազնութեան Ձերոյ, յանուն և ի դիմաց ամենայն վիճակաց Հայոց Օսմ. Պետութեան, զոր յուսով եմք զի Ձերոյդ հանրածանօթ իմաստութեամբ և խոհականութեամբ ի յանդ հանելով բարեհաճելոց էք փութալ զելս իրացն հաղորդել մեզ։

Քահանայապետն երկնից Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս առաջնորդեսցէ Համազգական Ընտրող. Բարձր Ժողովոյդ յընտրութիւն արժանաւորագոյն Հայրապետի Ամենայն Հայոց ի գահակալութիւն մեծի Աթոռոյն Սրբազան Առաքելոցն մերոց Թադէի և Բարթուղիմէայ, և Առաքելագործ առնն Աստուծոյ Սրբոյ Հօրն մերոյ Գրիգորի Լուսաւորչի։

Մնամ Ամենապատուութեան Ձերում աղօթակից եղբայր

(Ստորագրութիւն)

ՆԵՐՍԷՍ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ

16 ապրիլ 1884

ի Պատր. Հայոց

Կ. Պոլսոյ

ՓԱԿՄԱՆ ՃԱՌ

ԱՐՏԱՍԱՆԵԱԼ ՑԱՏԵՆԱՊԵՏԷ

ԱԶԳ. ԺՈՂՈՎՈՅ

—o—

Տեարք Երեսփոխանք,

Ազգ. Ժողովոյ 1883 ամի տարեշրջանը կը բոլորէ այսօր, եւ ես անոր փակումն արտասանելու առթիւ՝ համարեցայ նկարագիր մը կ'ուզեմ դնել Ձեր աչաց առջեւ Ժողովոյ ընթացից եւ աշխատութեանց, որ ի սոյն շրջանիս։

Ազգ. Ժողովը ներկայ շրջանիս մէջ 26 նիստեր ըրած եւ այս նիստեր ընդհանրապէս 55էն մինչեւ 105 երեսփոխանաց ներկայութեամբ տեղի ունեցած են։

Արդարեւ, Ժողովն ունեցաւ նաեւ աղմկալի նիստեր. սակայն, ուրախ ենք, որ ցաւալի հետեւանաց չյանգեցան անոնք։ Իսկ մեր Ամեն. Սրբազան Նախագահն, որոյ ներկայութիւնը միշտ շուք ձգած է Ժողովոյս վրայ, զժբաղդաբար հաղիւ մի քանի նիստերու կրնացաւ նախագահել. բայց եւ այնպէս ամեն պարագայի մէջ իւր աջակցութիւնն եւ օժանդակութիւնը չպակսեցաւ առ մեզ։ ուստի, յանուն Ժողովոյ, կը փութամ յայտնել մեր Ջերմ շնորհակալիքն Սրբազան Պատրիարք Հօր։

Դիւանը պարտք կը համարի նաեւ շնորհակալիք յայտնել թէ կաթողիկոսական եւ թէ Երուսաղէմայ կրկին Յանձնաժողովոց, ինչպէս նաեւ Դպիրներ Դիւանաց, որք փութացին իրենց յանձնուած պաշտօններն խղճի մտօք կատարել։

Սոյն շրջանիս մէջ Երեսփոխանաց թիւն, որ Ժողովոյ բացման պահուն դրեթէ 95ի կը հասնէր, այսօր 117ի կը յանգի. ըսել է թէ տակաւին 23 նոր ընտրութեանց կը կարօտինք, եւ առ այս հարկ եղած հրահանգներն արդէն իսկ տրուած են վարչութեան։

Ազգ. Ժողովը ներկայ շրջանիս մէջ զբաղած է չորս 104 խնդրովք, որք հետեւեալ վիճակն ունեցած են.

47 խնդիրք աւարտեալ
34 » յղեալ
24 » խնդրոց կարգ։

Ազգ. Ժողովոյ ներկայացեալ գլխաւոր խնդիրք են.

Ա. Կաթողիկոսական խնդիր
Բ. Երուսաղէմայ պարտուց խնդիր
Գ. Առանձնաշնորհմանց »
Դ. Պատրիարքական եւ Վարչական տագնապի խնդիրք
Ե. Ելմտական խնդիր
Զ. Կրօնական Ժողովոյ ընտրութեան խնդիր
Է. Հարցումք եւ հարցապնդումք
Ը. Կտակաց եւ Ազգ. դրամոց խնդիրք

Կաթողիկոսական խնդիր. — Ազգ. Ժողովը, Կաթողիկոսական ծանուցեալ խնդրոյն նուիրած է 9 նիստեր, եւ առ այս ընտրած է Յանձնաժողով մը, որոյ կողմանէ ներկայացեալ վերջին բանաձեւին համաձայն՝ Կաթողիկոսական երից ընտրելեաց քուէարկութիւնը կատարուած եւ արդիւնքը տեղեկագրուած է առ Ամեն. Տեղակալն Ս. Էջմիածնայ, ի ձեռն Ամեն. Ս. Պատրիարքի։

Երուսաղէմայ խնդիր. — Երուսաղէմայ պարտուց խնդիրը ներկայ շրջանիս մէջ եւս ոչ նուազ զբաղեցուցած է Ազգ. Ժողովը, որ իւր կողմանէ կարգեալ Քննիչ Յանձնախմբին առաջարկութեամբ սոյն պարտուց բարձման համար ընդհանուր հանգանակութեան ըստ կրզբունքն ընդունելով՝ յանձնարարած է Վարչութեան Լսառն Ժողովոյն, որ խորհրդակցութեամբ պարտուց բարձման Յանձնաժողովոյ՝ զարժանն ի գործ դնէ։

ԹԵՐԹՕՆ ՄԱՍԻՍԻ

(135)

ԷՔԹՈՐ ՄԱԼՈՑ

—•—

ԸՆՏԱՆԵԶՈՒՐԿ

—==—

ՄԱՍՆ ԵՐԿՐՈՐԴ

19.

ՄԱԹԻԱՅԻ ԿԱՍԿԱԾՆԵՐԸ

—

— Եթէ չունն եկեղեցւոյն մէջ լիներ, կը տեսնէի։

— Այերդ սրատե՞ս են։

— Ամեն մարդոց աչերուն պէս։

— Ասկէց վեց ամիս առաջ՝ մսավաճառի մը խանութին առջեւ կախուած հորթի մը փորը չմտա՞ք։

— Ինձ պէս անձի մը ուղղուած այդպիսի հարցման մը կարեւորութիւնը չեմ տեսներ, դոչեց եկեղեցականը՝ դէմքը կապարի դառնալով։

— Կը բարեհաճի՞ք պատասխանել իմ հարցմանս՝ իբրեւ ստուգիւ կարեւորութիւն ունեցող հարցման։

— Ճշմարիտ է որ մսավաճառի մը խանութին առջեւ ձախողաբար կախուած կենդանւոյ մը զարնուեցայ։

— Զէի՞ք տեսեր զայն։

— Մտաղբաղ էի։

— Ճաշ ըրա՞ծ էիք երբոր եկեղեցւոյն դուռը փակեցիք։

— Անշուշտ։

— Հորթին փորը մտած ժամանակնիդ ալ ճաշ ըրած չէի՞ք։

— Բայց . . .

— Ըսել կ'ուզէք թէ ճաշ ըրած չէի՞ք։

— Այո, ըրած էի։

— Ի՞նչ տեսակ դարեջուր կը խմէք, թեթե՞ւ թէ բարկ։

— Բարկ։

— Քանի՞ ստոման։

— Երկու։

— Աւելի չէ՞ք խմեր։

— Երբեմն երեք։

— Զորս, վեց չէ՞ք խմեր երբէք։

— Ցոյժ քիչ անդամ։

— Ճաշէն յետոյ կ-ոյ (*) չէ՞ք խմեր։

— Երբեմն։

— Թեթե՞ւ թէ բարկ կը սիրէք։

— Ոչ յոյժ թեթեւ։

— Քանի՞ գաւաթ կը խմէք։

— Ժամանակը գիտէ։

— Կրնա՞ք երդնուլ թէ երբեմն երեք կամ չորս գաւաթ չէք խմեր։

Որովհետեւ եկեղեցականն՝ եւս քան զեւս կապոյտ նալով՝ չէր պատասխաներ, փաստաբանս նստաւ ըսելով.

— Այս հարցաքննութիւն բաւական է ապացուցանելու թէ չունը կրնար եկեղեցւոյն մէջ փակուած լինել այս վկային ձեռօք, որ ճաշէն յետոյ ահագին հորթերն իսկ չտեսներ մտաղբաղութեամբ. զայս կ'ուզէի գիտնալ։

Եթէ համարձակէի՝ փաստաբանիս ձեռքը պիտի համբուրէի, վասն զի ազատած էի։

Ինչո՞ւ Քաբի եկեղեցւոյն մէջ փակուած չլիներ. շատ հաւանական էր։ Եւ եթէ այս կերպիւ փակուած լիներ, անշուշտ ես մտցուցած չէի լիներ. հետեւաբար յանցաւոր չէի ես, որովհետեւ ասկէ զատ ուրիշ ամբաստանութիւն չկար իմ վրայ։

Եկեղեցականէն յետոյ վկայութիւն տուին այն մարդիկ, որք ընկերացած էին անոր՝ երբոր եկեղեցին մը մտած էր. բայց բան մը չէին տեսած՝ այն բաց զատուհանէն զատ, ուսկից դողերը ներս մտած էին։

(*) Օղի կամ խնձորոյի ջրախառն։

Յետոյ իմ վկայներս լուեցան. Պոպ, իւր ընկերներն և պանդոկապետն, որոց ամենն ալ իմ ժամանակիս գործածման համար վկայեցին. սակայն կարեւոր կէտ մը չկրցաւ պարզուիլ, այն էր ձիարշաւի դաշտէն մեկնելուս ճիշդ ժամանակը։

Հարցաքննութեանց աւարտէն յետոյ, դատաւորն հարցուց ինձ թէ բան մ'ունէի՞ ըսելիք, ազդարարելով միանգամայն թէ կրնայի լուռ կենալ եթէ օգտակար դատէի։

Պատասխանեցի թէ անմեղ էի, և թէ ատեանին արդարութեանը կ'ապաւինէի։

Յանժամ դատաւորը կարգալ տուաւ վկայութեանց ատենագրութիւնն. յետոյ յայտնեց թէ կեդրոնական բանտը պիտի փոխադրուէի սպասելու համար որ երդուեալ դատաւորաց մեծ ատեանն որոշէ թէ հարկ էր կամ ոչ՝ եղեռնադատ ատեանին առջեւ հանել զիս։

Եղեռնադատ ատեա՞ն։

Զայս լսելով ծունգերս դողալ սկսան և նստարանիս վրայ ինկայ։

Ա՜ղ. ինչո՞ւ մտիկ չըրի Մաթիայի ըրած առաջարկը։

20.

ՊՈՊ

—

Վերատին բանտարկուելէս երկար ժամանակ յետոյ, պատճառ մը գտայ չարձակուելուս. դատաւորը կ'ըսպասէր որ եկեղեցին մանողները գտնուելով բռնուէին, որպէս զի հասկցուէր թէ ես մեղսակից չէի անոնց։

Անոնց հետքը գտնուելու վրայ էր, ըսեր էր հանրային դատախազը. ուստի շատ չանցած ես ալ անոնց հետ սճրադատ ատենին նստարաններուն վրայ երեւնալու ցաւն ու ամօթը պիտի կրէի։

Ե՞րբ պիտի կատարուէր այդ. Ե՞րբ պիտի փոխադրուէի կեդրոնական բանտը։ Ի՞նչպէս բանտ էր այն։ Ո՞ւր տեղ էր։ Իմ այժմեան բանտէս աւելի՞ դէշ էր։

Այս հարցումները բնականաբար կ'զբաղեցնէին միտքս, և ժամանակը նախընթաց օրէն աւելի շուտ անցաւ. ոչ եւս ունէի այն տենդաբեր անհամբերութիւնն. գիտէի թէ սպասել հարկ էր։

Եւ մերթ պտտելով, մերթ նստարանիս վրայ նստելով, կ'սպասէի։

Դիւերէն քիչ մ'առաջ շեփորի հնչիւն մը լսեցի, որ Մաթիայի նուագածութեան եղանակին կը նմանէր. բարի տղան ըսել կ'ուզէր ինձ թէ զիս կը մտածէր միշտ և կը հսկէր։ Շեփորին ձայնը պատուհանիս դիմացի պատին վրայէն կուգար. տարակոյս չկար որ Մաթիա պատին ետեւի փողոցին մէջն էր, և կարճ միջոց մը, այն է քանի մը մէթր հաղիւ կը բաժնէր զիս անկէ։ Դժբաղդաբար մեր աչերը չէին կրնար պատին քարերը թափանցել։ Բայց եթէ աչաց տեսութիւնը չկրնար պատերու մէջէն անցնիլ, ձայնը կ'անցնի վրայէն։ Շեփորի ձայնին հետ կը միանար նաեւ քայլերու դոփիւնն, և տարտամ շռինդ մը. հասկցայ որ Մաթիա և Պոպ անշուշտ ներկայացում մը կուտային։

Ինչո՞ւ համար ընտրած էին այդ տեղն։ Արդեօք հասոյթ բերելու նպաստաւոր տե՞ղ մ'էր, կամ թէ արդեօք աղդարարութի՞ւն մ'ընել կ'ուզէին ինձ։

Յանկարծ յստակ ձայն մը լսեցի, որ Մաթիայի ձայնն էր, և կը գոչէր ֆրանսերէն. « վաղ առաւօտ կանո՞ւս »։ Յետոյ Նորէն շեփորին հնչիւնը շարունակեց։

Մտաց մեծ ճիգ պէտք չէր հասկնալու համար թէ Մաթիա իւր անդլիացի ունկնդիրներուն չէր ուղղեր այս խօսքը, « վաղ առաւօտ կանուս, » այլ ինձ կ'ուղղէր. բայց՝ ընդհակառակն՝ դիւրին չէր հասկնալ թէ ի՞նչ կը նշանակէր, և Նորէն շատ մը հարցումներ սկսայ ընել ես ինձ՝ առանց բանաւոր պատասխան մը գտնելու։

(Շարունակելի)

Աստանդաշնորհմանց խնդիր. — Գալով առանձնաշնորհմանց խնդրոյն, Ժողովս չնորհակալ եւ միանգամայն ուրախ է որ, պատկառելի Համագումար Ժողովն սոյն ամենակենսական խնդրոյն լուծման մասին իւր ջանքն եւ աշխատութիւնը չխնայեց, եւ ծանուցեալ թագրիրն փութաց տալ Բ. Դրան։

Վաբչական և Պաշտպանական պաշտպանի խնդիր. — Ժողովդ իւր իմաստուն չըրջահայեցողութեամբ, փութաց նաեւ հեռացնել իրմէ Վարչական եւ Պատրիարքական տաղնապի խնդիրները, Քաղաքական ժողովը պահելով իւր պաշտօնին մէջ, եւ ընտրելով Ձեռնհաս եկեղեցական Ս. Հայրերէ Կրօն. ժողով մը։ Հետեւաբար Վարչութեան սոյն ամենակարեւոր երկու ճիւղերն իրենց կազմակերպութիւնն ստանալով, ըստ արժանւոյն պիտի գործեն. ուստի այժմն կը փութանք մեր չնորհակալիքն յայտնել նաեւ պատկառելի Վարչութեան, եւ մասնաւորաբար Քաղ. ժողովոյ Ատենապետ Վեսմ. Սիմոն պէյի, որ իւր խորհրդարանական հմտութեամբ գիտցաւ ըստ արժանւոյն վարել զիւր պաշտօն։

Ընտրական խնդիր. — Ժողովդ սոյն չրջանիս մէջ նկատողութեան առաւ նաեւ պահ մը կեդր. Ընտուկի վիճակն, եւ անոր հասոյթները չնուազելու համար յանձնարարեց Քաղաքական ժողովոյ յետագայ առաջիկայ Տրոց Կանոնագրի գործադրութիւնը, մինչեւ որ կեդր. ընտուկի եմտացոյցի քննութեան տեղեկագիրը ներկայանայ իրեն Համարակալութեան Դիւանէն, եւ որ այժմ մեր օրակարգի մէջն է։

Աւելորդ կը համարինք, Տեարք Երեսփոխանք, ասա մի առ մի թուել այն բազմաթիւ խնդիրներն, ինչպէս են կտակաց, Ազգային գրամոց գործածման, Վարչական պատասխանագրոց եւ այլն, որք մեծաւ մասամբ համարուութեան իրաւանց վերաբերեալ խնդիրներ են, եւ արձանագրեալ յատնագրութիւնս։ Հետեւաբար կրնայ ըսուիլ թէ Ժողովոյս ներկայ չրջանի աշխատութիւններն ըստ կարելւոյն արդիւնաւոր եղան եւ յանգեցան յաջող ելից։

Եթէ անյաջող խնդիր մ'ունեցաւ Ժողովդ, այն իսկ էր Մայր-Դիւանի կազմութեան խնդիրն, որ ցվերջ չկերցաւ իւր օրինաւոր կազմակերպութիւն գտնել, երեք ատենապետք եւ երեք ատենադպիրք չկարենալով չարունակ իրենց պաշտօնին գլուխը գտնուիլ, զի առաջին ատենապետ Թիրեաքեան էֆ. ինչպէս նաեւ Ա. ատենադպիր Ձերազ էֆ. հրաժարած, եւ Գ. ատենապետ Խանտանեան ցկոր պէյ եւս միչտ ժողովոյ նիստերէն իւր պաշտօնի բնութեամբն բացակայ գտնուելով, ժողովը միայն մէկ ատենապետով եւ երկու ատենադպիրներով կրցաւ այս չրջանը բոլորել, եւ ես չնորհակալ եմ իմ ազնիւ պաշտօնակիցներէս, որք մեծապէս աջակցեցան ինձ։

Արդ, չնորհաւորելով համայն ազգը Սամսոնի այս չրջանի մէջ եւս իւր պաշտաման ամենայն խղճի մաքք կատարմամբ՝ առ Ազգն մատուցած ծառայութեանց համար, եւ աղաչելով միանգամայն որ Դիւանիս ակամայ թերութեանց եւս ներողամիտ լինիք, փակեալ կը համարեմ 1883ի նստաշրջանն, եւ կը մաղթեմ որ յառաջիկայ նոր չրջանն, որոյ բացումն ըստ օրինի տեղի պիտի ունենայ Մայիս ամսոյ առաջին եօթնեկին մէջ, եւ յորում Երեսփոխական ժողովն պիտի զբաղի զլխաւորաբար վարչական հարաբերութեան, պիտանի եւ մանաւանդ դաստիարակութեանց խնդրով, իւր մէջ ունեցած ոյժերովն աւելի մեծագոյն գործեր կատարէ յօգուտ ազգին։

Կը հրաւիրեմ Նախագահ Սրբազանն, որ օրինէ նախ մեր Օգոստափառ Ինքնակալ Սուլթան Համիտ Խան կայսրն մեր, որոյ ողորմածասէր հովանւոյն ներքեւ վայելած ենք մեր ամեն իրաւունքներն ու կը վայելենք, եւ ապա զմեզ չնորհ երկնային հայցելով ի վերայ մեր ի Տեառնէ։

ՀԻՄՆԱՐԿՈՒԹԻՒՆ

ՍԱՄԱԹԻՈՅ Ս. ԳԷՈՐԳ ԵԿԵՂԵՑՒՈՅ

—o—

Ինչպէս արդէն ծանուցած էինք, Սամաթիոյ Ս. Գէորգ Եկեղեցւոյ հիմնարկութեան նախնական պատրաստութիւնք տեղւոյն Ժողովրդեան կողմէ անցեալ չաբթու փութով յառաջ տարուած լինելով, երէկ ալ հիմնարկութեան սկզբնաւորութիւնը տեղի ունեցաւ նախագահութեամբ Եկեղեցւոյ Քարոզիչ Դեր. Գէորգ Ծ. վարդապետ Իւթիւճեանի և ի ներկայութեան բազմախուռն թաղեցւոց։

Յետ աւարտման Ժամերգութեան, եկեղեցական թափորը շինութեան տեղն երթալով, Տ. Գէորգ վարդապետ՝ վեղար ի գլուխ՝ քարբլուրին վրայ ելաւ, և եռանդալից ու սրտաշարժ դրաւոր բանախօսութիւն մ'ըրաւ, յորում ինքնօգնութեան և պարտաճանաչութեան վրայ խօսելով, գովեց Սամաթիոյ ազգայնոց եկեղեցւոյ շինութեան մասին ցոյց տուած բուռն եռանդն՝ ազգու յորդորներ կարդալով անձնուիրութեան, սիրոյ և միաբանութեան։ Միանգամայն գոհութեամբ յայտարարեց թէ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն Եկեղեցւոյ շինութիւնն իւրաքարձր հովանաւորութեան ներքեւ առած է։ Այս բանախօսութիւն բուռն ծափահարութեան արժանացաւ Ժողովրդեան կողմէ (*)։

Այնուհետեւ Տ. Գէորգ վարդապետ եկեղեցական արարողութեամբ հիմնարկութեան գործողութիւնն սկսաւ բրիչ ի ձեռին և ճարտարապետին ցոյց տուած անկիւնները բըրելով՝ պէտք եղած նշանները դրաւ։ Անոր հետեւեցաւ Ժողովուրդը կրկնապատկելով իւր նախընթաց շաբթուան ցոյց տուած գործունէութիւնն։

Այս միջոցին, Սահակեան սանունք եւս քաղցրանուագ երգօք իրենց ուրախութիւնը կը յայտնէին։ Ապա Տ. Գէորգ վարդապետ վերջացուց հանդէսը՝ ճարտարապետին, (Մեծ. Պետրոս էֆ. Նէմցէ), աշխատաւորաց և բոլոր Ժողովրդեան վրայ պոհպանիչ ըսելով։

Խմբագրութիւնս իւր ջերմ խընդակցութիւնն յայտնելով Սամաթիոյ ազգայնոց եռանդուն գործունէութեան, յարատեւ յաջողութիւն կը մաղթէ իրենց այս ազգաշէն ձեռնարկին։

ՈՍՏՈՍԹՈՑ

. . . Խմբագիր Տէր,

Պատուական օրաթերթիդ 3635 մարտ 14 թուով հրատարակեալ իմ մէկ յօդուածս, որ մի միայն իմ քաղաքիս Առաջնորդ Դեր. Ներսէս Ս. Եպիսկոպոսի լիոյլ ընթացքին վրայով համառօտ և թեթեւ քննադատութիւն մ'էր, տեղւոյն Պատ. Թաղ. խորհուրդը կամ ուշադրութեամբ դանի չկարդալով, և կամ չարաչար մեկնելով նէր տղայական մեծամեծ սպառնալիք պատասխան մը գրեր է, իբր թէ ես ամբողջ Ժողովուրդին կամ ազգին պատուոյն դէմ յարձակում մը ըրած ըլլամ անով, և Պատ. խորհուրդն ալ իբրեւ փոխանորդ անոնց կողմանէ՝ իմ անձս ու անունս կը փնտռէ ինձի հետ չափուելու համար, չուզելով ստուերի հետ չափուիլ։ Եթէ անձիս հետ չափուիլ կ'ուզէ մէկը, թող Ազգ. Պատրիարքարանը հրամայէ, ես հոն անմիջապէս պատրաստ եմ, թող չափուի։ բայց թէ որ խօսքերուս հետ չափուիլ կ'ուզէ, խօսքերս հրապարակի վրայ են, ուզածին չափ թող չափուի, և գիտնայ որ քանի՞ գրէ, ես ալ պատրաստ եմ գրելու, և իմ ըսածներս ապացուցանելու. բայց չեմ գիտեր թէ այլ եւս ապացոյցի տեղ մնացած է։ Արեւելքի և Մանդուսիի Լիքեար լրագրաց միջոցաւ հրատարակուած համառօտ յօդուածներն, որ իմ սիրելի հայրենակցաց կողմանէ տրուած արձագանգներ են, բաւական չե՞ն իմ համառօտ քննադատութիւնս հաստատելու համար. այո՛, այո՛, բաւական են առ այժմ, ուստի դարձեալ կ'ըսեմ, ես իմ ըսելիքներս ի հարկին կը թողում։

Չե՛մ ընդունիր այնպիսի զըրպարտութիւն մը (որ հաւատքիս հայհոյեաց ձեւին կը նմանի), իբր թէ ես իմ հայրենակիցներուս պատւոյն դպած ըլլամ մեռեալ են, անզգայ են ըսելով, քաւ լիցի. գրածս թող ուշադրութեամբ կարդան, որուն մէջ ըսած եմ թէ՝ իրենց սրտին վրայ քար դրած կը լռեն, որպէս զի ըսել չտան թէ Ռոտոսթոցիք խռովասէր են, քանի մը տարին Առաջնորդ կը փոխեն ելն։ Իմ՝ բոլոր խօսքերս Ս. Առաջնորդին ապիկարութեանը դէմ են, և զայն հաստատելու կը ծառայեն. ուստի թող ինքը հրապարակ հրամէ, չափէ, չափուի, դատէ, դատուի, ես ամեն բանի պատրաստ եմ։

Հաճեցէք Տէր, ներկայիս ալ անկիւն մը չնորհել պատուական թերթիդ միոյն մէջ

Պոլսեցի Ռոտոսթոցի

20 ապրիլ 1884

(*) Ի խնդրոյ Սամաթիոյ ազգայնոց, յիշեալ բանախօսութիւնը պիտի հրատարակենք մեր յաջորդ թուով։

ՄԱՆՐԱԼՈՒՐՔ

—o—

Ֆրանսայի Դեսնոդ երեսփոխանաց Ռիւբ.— 1884 տարին բաւական չարաչուք եղած է Ֆրանսայի երեսփոխանաց համար։ Արդարև, երկար ատենէ ի վեր, այնքան յաճախ մահ պատահած չէր երեսփ. ժողովոյ մէջ։ Հաշիւ եղած է որ 1881 օգոստ. 21էն, այսինքն երեսփ. ժողովոյ կազմութենէն մինչև 1884 դեկտ. 31, երեք երեսփոխան մեռած են. 1882 տարւոյն մէջ՝ 13 և 1883 տարւոյն մէջ ալ 11 երեսփոխան մեռած են։ Արդ, 1884 տարւոյ առաջին չորս ամսոց մէջ կը հաշուի թէ 10 երեսփոխանք մեռած են, համեմատութիւն մը, որոյ նմանն երբեք արձանագրուած չէր երեսփ. ժողովոյ ատենագրութեանց մէջ։

Հետեւաբար, իւր գոյութեան օրէն մինչև ցայսօր, ներկայ երեսփ. ժողովն իւր անդամներէն 37 հոգի կորուսած է, առանց հաշուելու հըրաժարական տուող և Ծերակոյտի անդամ ընտրուող երեսփոխանները։

Մեռնող տաղանդները.— Շատ անգամ խօսուած է այն Ամերիկեան քաղաքաց վրայ, որք ի քթթել ական կը ծնին և կը մեծնան։ Բազմաթիւ մարդաչատ քաղաքներ կան այժմ, որք 20 տարի առաջ գոյութիւն չունէին. ընդհակառակն, ուրիշ քաղաքներ ալ, թէև նորածին, չուտով կը մեռնին։ Այսպէս, Միացեալ-Նահանգաց Բենսիլվանիոյ քարիւղի աղբերց գտաւորին մէջ, այս տեսակ քաղաքներէն կան շատեր, որք իրենց գեղեցիկ օրերն ունեցած են։

Վիրճինիոյ նահանգին մէջ, Նէվատա քաղաքն աւելի տարօրինակ գոյութիւն մ'ունեցած է։ Ութ տարի առաջ, այդ քաղաքն 35,500 բնակիչ ունէր, ինչպէս նաև պալատներ, ամարանոցներ, գործարաններ, օթեւաններ, կազարան մը, երեք օրաթերթեր։ Անդ կը բնակէին 20ի չափ միլիոնատէրեր, որոց մէջ կը գտնուէր Պ. Մաքէ։

Այսօր Նէվատա հազիւ 5000 բնակիչ ունի. լրագրերը՝ միլիոնատերաց նման՝ աներեւութացած են, կազարանն անանկանալու վրայ է, պալատներն ու ամարանոցները թափուր են, գեղեցիկ խանութները դոցուած են։ Յասը տարիէն, Նէվատա՝ Միացեալ—Նահանգաց մեռեալ քաղաքներէն մին պիտի լինի։

Մանող մուկեր. — Սկովտիոյ Քիրքիլտի քաղաքին մէջ գործաւոր մը իրեն զբօսանք ըրեր է բամպակ անելու համար մուկեր գործածել։ Շարժիչ մեքենայն, ուր զետեղած էր այդ փոքրիկ անասունները, տեսակ մը անիւ ունէր, որ կը շարժէր մուկին քալելովը։ Գործաւորը դիտեր է թէ ամեն օր, մուկ մը 10–12 անգլիական մղոն տեղ կը քալէր, այսինքն իրը 16—18 հազարամէթր, և գրեթէ 100 թել բամպակ կը մանէր։ Իւր սնունդն, որ վարսակի ալիւրէ կը բաղկանայ, տարին առ առաւելն 6 բէնս կ'արժէ (60 սանթիմ)։ Ընդհակառակն, մուկ մը տարին գրեթէ 7 շիլին (8.50 ֆր.) կ'արտադրէ։ Այդ գումարէն զեղչելով սնունդեան և մեքենային նորոգման ծախքը, տարին կը մնայ 5 շիլին (6.25 ֆր.) զուտ շահ՝ մէն մի մուկի աշխատանքէն։

Գործարանատէր մը, ուզելով շահագործել այս գիւտը, տուն մը վարձեր է, ուր 1000 փոքրիկ անիւներ զետեղեր է, որք մուկերէ կը շարժին, և կը յուսայ թէ տարւոյն վերջը 2,200 անգլիական ոսկւոյ (62,500 ֆրանք) զուտ շահ մը պիտի ընէ։

Ուսորդաց թիւերն.— Աստրիոյ մէջ ուսորդութեան արդեանց պաշտօնական վիճակագրէ մը կը տեսնուի թէ 1883 տարւոյ մէջ 26 արշ., 123 գ.այլ, 52 լուսան, 21,462 աղուէս, 7,021 կզնաքիս, 14,577 ժանտահոտ աքիս, 764 ջրշուն, 2,447 իշտար (էրմոտ), 426 արծիւ, 91,132 անդղ ու բազէ և 967 բու սպաննուեր են։ Գալով օգտակար անասնոց, 6,550 եղնիկ, 2,244 այծեամ, 44,485 էշայծեամ, 6,116 քարայծ և 2372 վարազ ուսացուեր են։

Ուսորդաց սիրելին՝ ճագարեան ազգն՝ այս տարւոյ մէջ իւր անդամներէն 1,025,808 հոգի կորսնցուցած է. բաց-աստի, 89,209 փասիան, 789,885 կարաւ, 80,032 լոր, 23,683 կտցար (պէտա), 760 վայրի սագ, 43,978 վայրի բադ և ուրիշ բազմաթիւ հաւեր որսացուած են։

Վերոյիշեալ թիւերն հեռի են բոլոր որսացեալ կենդանիները ներկայացնելէ, որովհետև փորձով հաստատուած է թէ որսորդք՝ իրենց որսն տարի պէտէս չեն նշանակել տար, աւելի բարձր տուրք մը չվճարելու համար։

Երկայնակեցութիւն. — Գուլպայի մէջ հրատարակեալ լրագիր մը կը ծանուցանէ թէ Ռիթա Էքէվարիա անուն խաչիկ կին-մը մեռեր է անց. 133 տարեկան, որ Գուլպայի առաջին բնակիչներէն էր։ Այս կին մեծ հանդիսիւ թաղուեր է։

Զայնապար գործ.— Ցուրիխ այն քաղաքն է, որ, իւր բնակչաց համեմատութեամբ ամենէն աւելի ձայնատար գործի (թէլէֆոն) կը պարունակէ։ Քաղաքին և արուարձանաց մէջ մէն մի 100 բնակչաց համար 1 ձայնատար գործի կայ, և լոկ քաղաքին մէջ 49 բնակչաց համար 1 ձայնատար գործի։ Սթոքոլմի մէջ 359 բնակչաց համար 1 ձայնատար գործի կայ։

Աշխարհիս ամենէն մեծ շունը.— Աշխարհիս ամենէն մեծ շունը Սուրբ Պէրնարտոսի լերան շուներէն թաւամազ շուն մ'է, որ Նիու-Ճերսէյ կղզիէն բերուած է։ Մինչև ուսը 88 հարիւրորդամէթր բարձրութիւն ունի, և ծախուած ատեն 88 1/2 քիլոկրամ կը կշռուէր։ Անցեալ տարի, այս շուն մեծ յաջողութիւն ունեցաւ Անգլիոյ արուեստահանդիսից մէջ։ Այսօր դերասանի մը՝ Պ. Էմմէլի՝ կը վերաբերի, որ զայն գընելու համար 4,000 տոլար (21,600 ֆր.) վճարած է։

Աշխարհիս ամենէն մեծ խնձորենին.— Միացեալ-Նահանգաց Մարիոն քաղաքին մէկ ագարակին մէջ, այժմ հսկայ խնձորենի մը կը գտնուի, որ անտարակոյս իւր նմանը չունի բոլոր աշխարհիս մէջ. իւր բարձրութիւնն է 21 մէթր և իւր կոճղին շրջագիծը 4.65 մէթր։ Ամեն տարի սովորաբար 3000 լիտր խնձոր կ'արտադրէ։ Սակայն տարի մը մինչև 4000 լիտր խնձոր արտադրեր է։ կը հաշուի թէ Ամերիկեան այս վիթխարի խնձորենին 175–180 տարեկան է։

Պերլինի ոստան.— Պաշտօնական վիճակագրէ մը կը տեսնուի թէ 1883 ին Պերլինի մէջ 202 պետական և հանրային դպրոցներ կը գտնուէին, ուր կը յաճախէին 138,924 մանչ տղայք և 75,005 աղջկունք։ Այս դպրոցներուն վրայ պէտք է աւելցնել երկու հրէական դպրոցներ, որք 985 աշակերտ կը պարունակեն, և 95 ամեն տեսակ մասնաւոր դպրոցներ, ուր 20,535 աշակերտ կը յաճախեն. ի մի բան, 1883 յունվար 1 ին Պերլինի դպրոցական 157,814 մանչէ կը բաղկանային, որք 297 տարբեր դըպրոցներու մէջ կը դաստիարակուէին։ Այս թիւերը, բաղդատելով նախորդ տարուան թիւերուն հետ, 14 դպրոցաց և 10,723 աշակերտաց յաւելում մը կը գտնենք։

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
Կ. Ս. ԻԻԹԻԻՃԵԱՆ

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

—o—

ԱԼՊԻՒՐ ՏԻԼԲԻ

—

ՄԱՐՔԻԶՈՒՀԻՆ

Թարգմանեաց Կ. Ս. ԻԻԹԻԻՃԵԱՆ

—

Մասիսի մէջ իբր թերթոն հրատարակուելէ յետոյ զատ տպուելով ի վաճառ հանուած է։

Կը գտնուի Մասիսի գրասենեակն եւ ամեն հայ գրավաճառաց քով. միանգամայն Պահեմ Գարու Սուճի Պողոս աղայի եւ անոր զիմացը Ջրավաճառ Յակոբ աղայի խանութը, գին 6 ղրուշ։

Նոյն տեղերը կը վաճառուին նաեւ Կ-ՊՕԼԻ Մ-ԲՐԴՈՅ ԵՐԳՈՒՆԸ, ՅԵՐԷՐԷ Է ԼՈՒՆ ԵՒ Ա.ՄՈՍՈՒՆԻՆԻ ՓՈՐՁԷ ՀԵՏԱՔՐՔՐԱՇԱՐԺ վէպերն, Կառնիէի Սկէնտ Քաղաքական Տնտեսութեան ամենակարեւոր

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԹՐԱՄՈՒԼՑԻՑ

Կ. ՊՈԼՍՈՅ

—o—

ԱԶԴ

1884 մայիս 1 ին կատարուած Դ. վիճակահանութեան չահող արժէթղթոց թիւերուն ցուցակը.

65	914	1898	2463	3244	4050	4774	5470	6226
95	939	2260	2539	3398	4158	4999	5682	6265
130	1112	2295	2597	3871	4222	5152	5845	6276
494	1143	2303	2697	3913	4238	5157	5848	6297
849	1344	2418	2890	3993	4572	5160	5877	——
893	1482	2462	3081	4017	4713	5298	5983	——

Վերոյիշեալ արժէթղթերն յառաջիկայ յունիս 1 էն սկսեալ պիտի վճարուին ընկերութեան կեդրոնատեղին, ուր պորտբոյներ պիտի դրուին արժէքներու տրամադրութեան տակ։

Ընդհանուր Տնօրէն
Ա. ԹՐԻԻԼԷ

Կ. Պոլիս 3 մայիս 1884

ԿԱՐԵՒՈՐ ԱԶԴ

—o—

ԴԵՂԱՐԱՆ

Պ. եւ Հ. ՔԻՒԶԻՒՔԵԱՆ ԵՂԲԱՐՑ

Երկար ժամանակէ ի վեր՝ դեղավաճառութեան եւ դեղագործութեան ըդբաղելով՝ հասարակութիւնը գոհացնելու համար մեր ձեռքէն եկած ջանքը խընայած չըլլալնիս յայտնի է մեր պատուարժան յաճախորդաց եւ բոլոր հասարակութեան։ Այս անգամ ալ, մեր յարգոյ յաճախորդաց դիւրութիւն մ'ըլլալու համար, դեղարան մը բանալու փափաքելով, չատ տարիներէ ի վեր ամենուն ծանօթ Պոլսոյ եէնի-Ճամի փողոցի 26 թիւ մթերանոցէն զատ՝ նոյնպէս Կ. Պոլիս կամուրջին դիմացը 77 թիւ «Պ. եւ Հ. Քիւզիւքեան եղբարք» անուամբ դեղարան եւ մթերանոց (տէբոզիթօ) մ'ալ բացած ենք, ուր Ֆրանսայի եւ Անգլիոյ քիմիական բաղադրութիւններն ու զանազան դեղերը, մեծ խնամով չինուած, եւ ամենէն ընտիր տեսակները կը գտնուին։ Առնցմէ զատ ամեն տեսն գործածուած զանազան տեսակ դինի, ազնիւ ձկան իւղ, Նորվէճիոյ չոքօլա, քոնեաք եւ ուրիշ ըմպելիք միչտ կը գտնուին։ Եկած դեղագիրք իսկոյն թարմ դեղերով, եւ մեծ խնամով կը պատրաստուին։ Առնցմէ զատ դեղարանին վերնայարկը բժշկաց համար յատուկ տեղ որոշուած ըլլալով, հիւանդութեան մը համար բժշկի հետ խորհրդակցիլ ուզող անձինք, մեր դեղարանը գալով, ամեն կերպով օգուտ կը տեսնեն։

ԱՄԵՆ ՏԵՍԱԿ ՔԻՄԻԱԿԱՆ ԼՈՒԾՈՒՄՆ

—

ԶԱՓԱՒՈՐ ԳԻՆ

ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ 1,852,000 Անգլ. ոսկի

Պահեստի դրամ 245,682 » »

LONDON AND LANCASHIRE

ԼՕՆՏՕՆ ԵՒ ԼԱՆԳԱՇԱՅՐ

Սոյն ընկերութիւնն չափաւորագիներով ամեն կարգի վտանգաւոր ապահովութիւնք կրնայ ընդունիլ, Բերայի, Ղալաթիոյ, Պոլսոյ եւ մօտակայ գիւղերու մէջ, գիներու եւ այլոց վրայ տեղեկութիւն ստանալ ուզողք պէտք է դիմեն առ

ԳՈՐԾԱԿԱՏԱՐ Ի ԹՈՒՐՔԻԱ

Ր. Ֆ. ԲԱՈՒԹ

Ղալաթիա, Հալաճեան խան 16—17

ԴԵՐ-ԳՈՐԾԱԿԱՏԱՐ

Յ. ԱՂՍԱՏՈՒՐ

Կ. Պոլիս, Կամուրջի գլուխ, Եէնի-Ջամի 32

դասագիրքը, թարգմանութիւնք Կ. Ս. Իւթիւճեանի։

Առոնց ալ գինը նոյնպէս 6 ղրուշ է։

ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆ Ի Կ. ՊՕԼԻՍ

Գրէց Գրիգոր Զիլինկիրեան

Սոյն գործն, որ ազնուաշուք Տիկին Սրբուհի Տիւսաբի անուան նուիրուած է, հաւաքածոյն է այն թղթակցութեանց, զորս մեծարգոյ հեղինակը մաս առ մաս հրատարակած էր Արեւելեան Մամլոյ մէջ։ Կեդրոնատեղին է Մահմուտ բաշա, թիւ 239, Զինճիլճեան գրատունն, ի գին 10 ղրուշ։ Կը վաճառուի նաեւ ի Բերա, Վայսի եւ Բաբատիսի գրավաճառոցներն եւ Պոլսոյ բոլոր հայ գրավաճառաց քով։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳԵՂԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

« Փարիզեան Գեղագրութիւն»ը ժամանակէ մ'ի վեր սպառած լինելով՝ այս անգամ նորա զգալի պակասը լցնելու եւ ազգային վարժարանաց ուսանող մանկուցն ըստ ամենայնի օգտակար լինելու առաջադրութեամբ, հրատարակուած է «Հայկական Գեղագրութիւն»ն՝ յորում կ'ամփոփուին գործածական եւ զարդարուն ամեն տեսակ գրեր՝ վայելչագեղ յարմարութեամբ, նաեւ Ֆրանսերէն զանազան գրեր՝ իբրեւ կարեւոր յաւելուած։

Հակառակ թղթին ազնուութեան եւ վիմագրութեան գեղեցկութեան տարուած խնամոց՝ խիստ աժան գնով կը վաճառուի 5 ղրշ։

Կը գտնուի մանաւորապէս Արամեան եւ Գալֆեան գրատուններն։

ԿՈՒՆԵԼԷ-ԻԻԼ-ԼՈՒՂԱԹ

ԲԱՌԱՐԱՆ

ՖՐԱՆՍԵՐԷՆԷ Ի ԹՈՒՐՔԵՐԷՆ

Աշխատասիրողք

Մեհեմմէտ Շէ-ւէ Ե Մէ-ոյէլ Աշճեան

Պաշտօնեայք Հասարակաց կրթութեան Գրաքննութեան սենեկի

Հրատարակիչ Գաբրիէլ Պալտաքլեան

Այս բառարանն, պարունակած արուեստական եւ գիտական բառերու ճոխութեամբն, բացատրութեանց յստակութեամբն իւր տեսակին մէջ առաջինը կը համարուի։ Սոյն գործը ցարդ հրատարակուած Ֆրանսերէն-Թուրքերէն բառագրոց վրայ սա առաւելութիւնն ալ ունի որ թուրք տառերով տրուած բացատրութիւններն լատին տառերով եւս նշանակուած են անոր մէջ, մասնաւորապէս ի դիւրութիւն օտարազգեաց։

Մասնաւոր խնամքով, գեղեցիկ եւ մաքուր տպագրութեամբ տեսր առ տեսր ի լոյս կ'ընծայուի Արամեան տպարանէն։

Առաջին հատորն՝ որ երեսուն երկու երեսներով երեսուն եւ մէկ տեսրակներէ բաղկացեալ է՝ տեսր առ տեսր հրատարակուելէ յետոյ կազմուած կը վաճառուի ի գին 60 դահ. արծաթ։

Բ. հատորին տասներորդ տեսրն եւս հրատարակուած են եւ կը վաճառուին ի գին 2 դահ. արծ. իւրաքանչիւրն։

Բաժանորդագրին է Կ. Պոլսոյ համար 75 դահ. արծ. գաւառաց համար 100։

Բ. հատորին 15րդ տեսրին հրատարակումէն ետքը բաժանորդագրութիւն չընդունուիր։

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍԳԷՐԻ

ԻԼԱՆ

Իքինճի օրտուի հիւմայունքն մէրքէզի օլան Լտիրնէ իլէ ճէսրի Մուստաֆա բաշա վէ Քըրք Քիլիսա Դըրնօվաճրգ Լիւլէպէրգոս Տիմէթօգա Օրթաքէօյ Էսքիճէ Տարբտէրէ կէլիպօլը վէ Քէշան մէվգըլէրինտէ պուլունան վէ պուլունաբրըլաճագ ճիւնուտի ճէնապը միւլիքեանէ իլէ հայվանաթ միրիյէ լազըմէսի իչուն իւչ եիւզ սէնիսի հազիրանէ իպթիտասընտան իթիպարէն պիր սէնէ զարֆընտա լիւզումի օլաճագ օն տէօրթ գալէմ էրզաք վէ մահրուգաթ միւպաեա օլընաճաղընտան իթայա թալիպ օլանլարըն լէվազիմաթ ումումիյէ տայրէսինէ կէլմէլերի։

19 Նիսան 1300 1

ԻԼԱՆ

Պէշինճի օրտու մէրքէզի օլան Շամշէրիֆտէ պուլընան վէ պուլընտրբրլաճաք ասաքիրի շահանէ իչիւն պիր սէնէ զարֆընտա լիւզումի օլաճագ օլան էրզագտան տախիլի կիւշթըն պէհէր գըյէսի աթիգի տօգասն պէշ վէ խարիճի կիւշթըն իւչ եիւզ օթուզ պէշ վէ բուզէնի սատէնին պէշ եիւզ տօքասան պէշ վէ չէքէրին իքի եիւզ սէքսան բարայա շէրաիթի մուգարբէրէսիլէ թալէպի էօհտէսինտէ օլուպ իթայա թալէպ օլանլարըն լէվազիմաթը ումումիյէ տայրէսինէ կէլմէլերի։

11 Նիսան 1300 1

ԻԼԱՆ

Ասաքիրի շահանէ իչուն, հաֆթատա իքի տէֆա վերիլմէք իւզրէ միւպայեա օլունաճագ օլան ԵՕՂՈՒՐՏԸՆ շէրաիթի մուգարբէրէսի վէճհ իլէ, պէհէր գըյէսի ալթմըշ տէօրթ փարայա թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ, իչպու նիսանը բուսինին 24 ինճի սալը կիւնի գարարը գալթիսի վերիլէճէկինտէն վէ 25ինճի շարշէնպիհ կիւնի տախի թէգարբիւր իտէն ֆիյաթտան եիւզտէ պէշ թէնզիլի գապուլ օլունաճաղընտան, իթայա թալիպ օլանլարըն լէվազիմաթը ումումիյէ տայրէսինէ կէլմէլերի։

19 Նիսան 1300 1

ԵՐԹԵԻԵԿՈՒԹԻՒՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՃ

ԸՆԴ ԴԷԼ ԱՆԷԼԷՅ, Կ'ԳՊՕԼՍՅ ԵՒ ՕՍԷՍՅԷ

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ ՈՐԴԻՒՔ ԵՒ ԸՆԿ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ալլանս	2,000	Լէբանոն	4,500
Անճելը	3,000	Մ-էնկ	4,300
Աբկ	1,300	Մարգարիտ	2,500
Պասատ	3,500	Մէլը	2,000
Պօրտիկոս	2,200	Նէրս	2,000
Պրավը	2,000	Օրէլլը	5,000
Գէյրս	2 600	Օրլանդս	3,000
Գուլէֆս	2,500	Օդրանդս	4,500
Գամմա	2,100	Օդրդս	2,000
Գարս	2,000	Բուֆֆէտ	1,200
Գոմ	2,700	Բուլէրմ	3,200
Տէրս	2,500	Բուդէր	1,700
Տօմինս	1,300	Քէրս	2,800
Տրաֆս	2,600	Ռիլլարս	4,400
Էրարս	2,600	Ռիլլարս	3,200
Ֆլորա	800	Լօլլը	3,000
Ֆէրս	1,700	Ռոմանս	5,500
Ֆլամինկս	1,600	Ռոմա	3,500
Կուլէֆս	5,500	Սուլթան	4 000
Կէրմանս	2,200	Սաֆֆօ	2,000
Կոլոն	1,800	Սէլլէս	2,000
Կրօնս	2,200	Սօրէնդս	4,500
Հանս		Թասոս	1,200
Հէրս	2,000	Թ. Ռէլլը	3,000
Հիրանէլս	3,000	Թէյլէր	1,500
Հիմաղերդ	1,200	Թօլէրս	2,800
Ճէնս	2,300	Քանդս	3,600
Քէլլս	2,000	Եէրս	3,600
Քօմս	2,200	Զեղրա	1,000
Լէս	2,000	Զերս	140

Քանդիս շոգենաւը, նաւ. Հորնսպի, մայրաքաղաքս հասաւ եւ իւր բեռը պարպելէ յետոյ Օտէսա պիտի երթայ։

Քօմս շոգենաւն ապրիլ 26ին Անգլիայէն մեկնեցաւ Կ. Պոլիս եւ Օտէսա երթալու համար, եւ մայիս 13ին ասա կ'սպասուի։

Ուղեւորներու համար ամեն դիւրութիւն կ'ընծայուի.

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ ՖՐԵՏԷՐԻՔ ՀԻԼՏ Գործակալ

Թիւ 17–18, Քիւչիւք Միւհէթ խան Ղալաթիա։

Ն. ԲԱՔԻԷ ԷՆԷ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Մարսէլիայէ և Բուլիէ դէպ. կանոնաւոր բեռնող

Մեկնում Մարսիլիայէն ամեն տասն եւ հինգ օրն անգամ մը չորեքշաբթի օրերը։

Ուղղակի և արագ ուղեւորութիւն

Մարսիլիա երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է Լ'Աբդէնէ, որ պիտի մեկնի մայիս 5 իրիկուան ժամ 4ին։

Նաւուղէքի, ուղեւորութեան եւ այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատարն

ԹԻՆԻՈՔ ԲԸՊՈՒԼ

Մոսհանէ փողոց, թիւ 141

ՖՐԷՏ. ԼԷՅԼԱՆԴ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՃ

Ուղղակի կանոնաւորապէս Բանող Լիվերբուլ եւ Ամբերլէյ դէպ։

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ալեքէրիան	2,500	Ֆավորիան	3,700
Ալ ղարիան	2,500	Ֆլորինիան	3,700
Անդալուզիան	2,500	Ֆլավիան	3 700
Արինեան	2,500	Իպերիան	5,500
Աբասիան	3,700	Իլլիրիան	4,500
Պավարիան	6,000	Իտրիան	5,500
Պուլկարիան	6,000	Լեսպիան	2,200
Քոմրիկեան	800	Լիկոնիան	2,500
Սիրենեան	2,000	Լեսպոն	800
Տորոս	700	Օքսրինոյ	700
Էճիճեան	3,700	Բերնիան	3,800
Ֆավիան	3,700	Վալենսիան	6,800
Ֆիլիպինեան	3,700	Վիրճինեան	6,800

Արինեան շոգենաւը, նաւապետ Ռիչարտս, Լիվերբուլէն ասա հասաւ եւ ի մտոյ դարձեալ Լիվերբուլ պիտի ուղեւորի Զմիւռնիոյ ճանրով։

Շաբաթական շոգենաւներու նոր գիծ մը հաստատեցաւ Լիվերբուլի եւ Պոսդընի միջեւ, եւ ստորագրեալս հեղուկէ զատ ուրիշ վաճառք կ'ընդունի օրինաւոր սակագներով։

Ուղեւորներու համար ամեն դիւրութիւն կ'ընծայուի.

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ ԷՏՈՒԱՐՏ ԼԱՆԳՈՆԴԷՆ Գործակալ

Թիւ 34, 35, 36, Եէնի Միւհէթ խան, Ղալաթիա

Նաւատեարք, Պարոնալք Ֆրէտ. Լէյլանտ եւ ընկ. Լիվերբուլ

ՔԻԻՆԱՐՏ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՃ

Ուղղակի դէպ Լանդան կը բանին Լիվերբուլ և Մէնչեսթրայի դէպ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Օրանիա	7,000	Մալտա	3,000
Ադրիա	3,000	Մարոկոս	2,500
Ալիքէր	3,000	Նանդի	2,500
Պոդնիա	4,600	Բալանիա	5,000
Պոմերանիա	3,800	Բարբիս	3,200
Պալեստ	2,500	Բալթիք	3,000
Պրինիզ Ռուտի	1,200	Սեբիլիա	7,800
Սկանդինաւիա	5,000	Սիրիա	4,600
Ռարալանդ	4,700	Սարպեդոն	3,000
Շերոնոսի	2,000	Սամարիա	3,000
Տեվերսա	2,500	Սիրան	3,000
Կալլիա	4,000	Թարիֆա	3,000
Քերոտ	2,500	Թրինիդադ	2,500
Մորոնի	3,000		

Մարոկոյ շոգենաւը, նաւապետ Քէյ, մայիս 4ին Լիվերբուլէն ասա կ'սպասուի։

Ստորագրեալս արտօնութիւն ունի ճանրորդ եւ վաճառք ընդունիլ Նիւ Եորքի եւ Պոսդընի, ինչպէս նաեւ Միացեալ-Նահանգաց ուրիշ կողմերուն համար՝ օրինաւոր սակագներով։

Դիմել առ

ԹՈՄԱՍ Զ. ՃՈՒԼԻ, Գործակատար.

Թիւ 1 Քիւչիւք Հալիլ փաշա խան Ղալաթիա։

ԲԱԲԱՅԱՆԻ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվերբուլ, Մէնչեսթրայի և Օդեսայի դէպ. կանոնաւորապէս բանող

ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Անուանք	Թոնոյ	Նաւապետք
Ա. յա Սոֆիա	3,000	Պրքս
Աբրամ	2,500	Ռոբերս
Աբերտէն	2,500	Քրուիքշանք
Լատնիա	2,500	Ուիլքս
Մարիանիա	3,500	Մարշ
Ռոմելիա	2,800	Ֆոթերմիլ

Ա. յա Սոֆիա շոգենաւը, Օտէսայէն եկաւ ի մտոյ Լիվերբուլ երթալու համար։

Մարիանիա շոգենաւը մայիս 14ին Լիվերբուլէն ասա կ'սպասուի։

Ա. յա շոգենաւք կին խամբագներ ալ ունին։

Ընկերութիւնն օրինաւոր գներով վաճառք կ'ընդունի Եւրոպական երկիրներու եւ Ամերիկայի համար։

Ամեն դիւրութիւն եւ հանգստութիւն կը տրուին ուղեւորաց։

Դիմել առ ԴԱՆԻԷԼ, ԲԱԲԱ ԵՒ ԸՆԿ

Գործակալք

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվերբուլ և Մէնչեսթրայի դէպ. բանող

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Քանոբոս	4,200	Ուլբրիս	3,000
Ֆարս	4,000	Նեբրիս	3,000
Օսմանլի	4,000	Բերա	3,000
Սեսոստրիս	3,250	Ալեքսանդրիա	1,700
Թեպե	3,250	Լուքս	800
Մակոնա	3,250	Օլինդա	800
Մարեոմիս	3,250	Սեռնլ	700

Օսմանլի շոգենաւը, նաւ. Ուիլքս, Լիվերբուլէն ասա հասաւ ընդհանուր վաճառքով։

Վերոյիշեալ շոգենաւք չքեղապէս յարդարուած են ճանրորդներու համար։

Դիմել առ Յ. Թ. ՈՒԻԹՈՒԼ եւ ԸՆԿ.

Գործակատար

Մէյտանլըգ փողոց, Պոլիս

Ցնորէնութիւն, Լիվերբուլ,

ՃԷՑՄՍ ՄՈՍ եւ ԸՆԿ.

31, Ճէյմս Սթրիթ, Լիվերբուլ

Գործակալներ

Ալեքսանդրիա	Ռ. Ճ. Մոս եւ Ընկ.
Ամէթ	Է. տը Լաքրուա
Պէյրութ	Լէվի, Ֆրանք եւ Ընկ.
Կ. Պոլիս	Ճ. Վ. Ուիթոլ եւ Ընկ.
Դարդանել	Է. Կրէյ
Ճիպրալթար	Սմիթ, Իսմոի եւ Ընկ.
Մալթա	Սմիթ եւ Ընկ.
Զմիւռնիա	Ռ. Ուիթոլ եւ Ընկ.
Շերա	Ն. Ռ. Բէղրոքլոյ

ՌՈԻԻՆ

Ապահովութեան ընկերութիւն հրդեհի դէմ

Գիներու եւ այլ տեղեկութեանց համար պէտք է դիմել առ

Յ. Թ. ՈՒԻԹՈՒԼ եւ ԸՆԿ.

Կ. Պոլիս, Մէյտանլըգ փողոց

կամ Ղալաթիա, Ատա խան թիւ 9։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա 25 ապրիլ

Պորսան գոց է։

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԵԹՂԹՈՅ

	Անգլ. լիր
Սօսիէթէ ժէնէրալ	4, 8
» Օթթօման	4,
Կ. Պոլսոյ Պանքան	6,16
Հրէտի ժէնէրալ 6% Օսմ. լիր	7,18
Փոխ. 1863 (Մուլ...) 6% Ֆր.	62,
» 1865 » 6%	60,
» 1869 (Բինար) 6%	49,
» 1872 (Պօն տիւ Թրէզոր)	17,50
» 1873 (Բինար) 6%	44,
Լաւրիում	132
Թրամուայ Օսմ. լիր	290
Թղթադրամ »	1700
Հէվալէսիղ	15
Բէսոր	

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՅ

(Օսմ. ոսկին 100 ղրշէն) Ղրշ

Անգղիական ոսկի	110 14
Գաղղիական »	87 32
Բօլ	90 10
Գրիմմից	
Գաւալոն թուղթ (գաբիք)	
» արծաթ (նոր)	
Մէճիտիէի տարբերութիւն	108
Վեցնոց	101
Հինգնոց	101 20
Տեմիրլիք	100

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Լոնտրա 3 մայիս.

Անգղ. Փօնս.	101 7/16
Օսմ. »	8 7/8
Փոխ. 1865	11
» 1869	9 7/8
» 1871	67 3/4
» 1872	17
» 1873	8 7/8
» 1877	80 1/4
Պանք Օթթօման	16 3/4
Ռուս. փոխ. 75ի	92 1/2
Եգիպտ. միացեալ	65 3/4
» արտօնաւոր	90 5/8
Տայրա Սանիէ	64 3/4
Փոխ. Ռօշիլա	90
Փոխանակագիր Փարիզի վրայ	

Փարիզ 3 մայիս.

Գաղղ. Փօնս. 3 0/0	78,02 1/2
» » 4 1/2 0/0	107,42 1/2
Օսմ. Փօնս.	8,37 1/2
Փոխ. 1865 Ֆր.	54
» 1869	49
» 1873	44,
Օսմ. Երկաթուղի	46,25
Պանք Օթթօման (գ. կ.)	669,37 1/2
Հրէտի Լիոնէ (գ. կ.)	532 50
Ռուս. փոխ. 5 առ 0/0 (1877)	95 7/8
» » Արեւելեան	
Իտալ. Փօնս.	95 70
Եգիպտ. միացեալ	343,75
Փոխանակագիր Լոնտրայի վրայ	25,18
Վիէննա 3 մայիս.	121,60
Փոխ. Լոնտրայի վրայ	22 50
Ռումելիի երկաթուղի	

ԿԷՍ ՕՐ 4,54

ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԻՒՆ

NORTH BRITISH AND MERCNATILE

Insuranee company

ՆՈՐԹՀ ՊՐԻԹԻՆ ԵՒ ՄԷՐՔԸՆԹԱԼ

Լոնդրայի և Էդինբուրկի ապահովութեան ընկերութիւն

	Անգլ. Լիր.
Արտօնեալ դրամագլուխ	3,000,000
Բաժանորդագրեալ »	2,000,000
Վճարեալ դրմգլուխ	500,000
Պահեստի դրամ հըրդեհի պատահակաութեանց դէմ	1,274,661
Կեանքի պատահակաութեանց դէմ պահեստի դրամ	3,855,529
	5,630,190
Հրդեհի ճիւղէն հասոյթ 1882 տարւոյ	1,157,124
Կենաց ճիւղէն հասոյթ 1882 տարւոյն	484,798
	1,641,922

NORTHERN

Assurance company

ՆՕՐԹՀԸՐՆ

Լոնդրայի և Էդինբուրկի ապահովութեան ընկերութիւն

	Անգլ. Լիր.
Բաժանորդագրեալ դրամագլուխ	3,000,000
Վճարեալ դրմգլուխ	300,000
Պահեստի դրամ հըրդեհի պատահակաութեանց դէմ	778,889
Կեանքի պատահականութեանց դէմ պահեստի դրամ	1,670,519
	2,749,408
Հրդեհի ճիւղէն հասոյթ 1882 տարւոյ	460,126
Կեանքի ճիւղէն հասոյթ 1882 տարւոյ	245,161
	705,287

Ստորագրեալն իւր բարեմաթիւ յանախորդաց և քաղաքիս ընդհանուր յարգոյ հասարակութեան կը ծանուցանէ թէ ինքն վերոյիշեալ երկու ընկերութեանց միացեալ գործակատար ընտրուած ըլլալով, այնպիսի դրութեան մը մէջ կը գտնուի, որով հրդեհի դէմ ապահովութեան մեծ դիւրութիւններ կը մատուցանէ։

Ապահովութեանց կարգադրութիւնները կը բաղկանան երկու ընկերութեանց մէջ համեմատական բաժանումէ մը, և այսպէս ապահովութեան և դիւրութեան աւելնալովն՝ Ընկերութիւնս ալ կրնայ աւելի մեծագումար ապահովութիւն բընակչաց ինքզինք ներկայացնել։

Գրեթէ ամեն կարգի վտանգաւոր ապահովութիւնք կրնան ընդունուիլ ի՛նչպէս Բերայի, Ղալաթիոյ և Պոլսոյ մէջ, նոյնպէս մօտակայ քաղաքները, գիւղերն եւ գաւառները։

MARITIME

Insurance Cie limited of Liverpool

Capital Lt. 500,000

ՄԱՐԻԹԱՅՄ

Լիվերպուլ ապահովութեան ընկերութիւն

Դրամագլուխ 500,000 Անգլ. լիրա

Ստորագրեալս, շոգենաւերու և առագաստանաւերու մէջի վաճառքներն ու կարասիները խիստ օգտակար պայմաններով ապահովելու իշխանութիւն ստացած է ընկերութեան կողմէ։

Գիներուն եւ այլոց վրայ տեղեկութիւն ստանալ ուզողք պէտք է դիմեն Ղալաթա Քօմխիսեն խանի անիւնը՝ երկաթէ կամուրջին վրայ նայող սենեակն, առ

Թուրքիոյ Ընդհ. Գործակատար չէջէլ Ընկերութեանց

ԳԱՌՆԻԿ Յ. ՍԵՐՈԲԵԱՆ